

2022 YILI

BÜTÇE SUNUSU

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu

11 KASIM 2021

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

MURAT KURUM

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

2022 YILI
BÜTÇE
SUNUSU

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu

Murat KURUM

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı

11 Kasım 2021

GİRİŞ

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun Değerli Üyeleri,

Yarın 12 Kasım. 17 Ağustos Marmara Depremi'nden 87 gün sonra 12 Kasım 1999'da Düzce Depremi'ni yaşadık. 22 yılı geride bıraksak da acısı hâlâ taze olan bu depremde, 710 canımızı kaybettik. Ben bu vesileyle, depremlerde, afetlerde yitirdiğimiz vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler;

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımızın ve bağlı kuruluşlarımızın 2021 Yılı Faaliyetleri ile 2022 Yılı Bütçe Teklifi hakkında bilgi sunmak üzere söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle sizleri saygıyla selamlıyor, 2022 yılı bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum.

Siz değerli plan bütçe komisyon başkanımıza, komisyon üyelerine, milletvekillerimize kıymetli gayretlerinizden dolayı teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Değerli Üyeler;

29 Ekim 2021 tarihinde, Cumhuriyetimizin ilanının 98. yıl dönümünde, Sayın Cumhurbaşkanımızın kararıyla, Bakanlığımız artık; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı olarak çalışmalarını yürütecektir.

Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü, Bakanlığımızın merkez birimleri arasına; Meteoroloji Genel Müdürlüğü ve yeni oluşturduğumuz İklim Değişikliği Başkanlığı ise Bakanlığımıza bağlı kuruluşlar arasına dâhil edildi.

Bakanlığımız; yeni yapısıyla, 43 bin 427 personeliyle, Medeniyetimizi Yaşatan, Çevreye Saygılı İklim Dostu Şehirler hedefimizi dün olduğu gibi bugün de en güzel şekilde yerine getirecek, milletimize hizmet etmeye devam edecektir.

2022 yılı Bütçe Teklifi'nde; Bakanlığımızın bütçesi 4 milyar 873 milyon 653 bin lira, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün bütçesi 1 milyar 662 milyon 712 bin lira, Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün bütçesi ise 678 milyon 380 bin lira olarak yer almaktadır.

İklim Değişikliği Bakanlığımızın ilk kuruluş bütçesi de bugünkü görüşmelerde takdirlerinize sunulacaktır.

TEMEL HEDEF VE FAALİYETLER

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

2021 yılını, iklim krizi nedeniyle, ülkemizde ve dünyada görülmemiş büyüklükte sel ve heyelanların, olağandışı yangınların yaşandığı bir yıl olarak geride bırakıyoruz. Yaşadığımız tüm bu olumsuzluklara ve pandemi şartlarına rağmen şehirlerimize, doğamıza ve çevremize değer katacak birbirinden kıymetli projeleri, yatırımları hayata geçirdik.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin ruhuna uygun olarak, ziyaret ettiğimiz 81 ilimizde valilerimizle, milletvekilleri, belediye başkanları, üniversiteler, STK'lar, muhtarlarımızla sayısı yüzleri bulan istişare toplantıları gerçekleştirdik. Şehirlerimizin geleceğini ilgilendiren çok önemli adımlar attık. 50 yıllık, 100 yıllık planlarımızı uygulamaya koyduk.

Mevzuat çalışmalarından, merkezinde çevre ve insan olan yatırımlara; millet bahçelerinden bisiklet yollarına; koruma alanlarından ekolojik koridorlara; iklim değişikliğiyle mücadelede sıfır atık projesine; iklim dostu dönüşüm çalışmalarından sosyal konuta; akıllı şehir uygulamalarından genç istihdamına kadar 79 maddede 2021 yılı faaliyetlerimizi özetledik. Sizlere sunduğumuz kitapçıkta yer alan Not 1'de görebilirsiniz. **(Not 1: 2021 Yılı Faaliyetleri)**

NOT 1 2021 Yılı Faaliyetleri

1. Paris İklim Anlaşmasını onaylayarak taraf olduk.
2. İklim Değişikliği Başkanlığını kurduk.
3. Türkiye Çevre Ajansı'nı kurduk.
4. Marmara Denizi'ni Özel Çevre Koruma Bölgesi ilan ettik.
5. 7 coğrafi bölgemizin Bölgesel İklim Değişikliği Eylem Planlarını hazırladık.
6. Marmara Denizinde oluşan deniz salyasının önlenmesi için 22 maddelik "Marmara Denizi Eylem Planı"nı hazırladık.
7. 2021 yılında 31.477 kurum ve kuruluş binasında sıfır atık yönetim sistemini kurduk.
8. Sıfır Atık Projesi kapsamında, 2020 yılında değerlendirilebilir her türlü atıktan toplam 7,2 milyon ton atığı geri kazandık. %13 olan geri kazanım oranımızı %22,4'e çıkardık.
9. Ücretli poşet uygulamasıyla plastik poşet kaynaklı 354.000 ton plastik atığın oluşumunu engelledik. Bu azalmayla plastik hammadde ithalini önleyerek yaklaşık 2.44 milyar lira tasarruf ettik. 14.640 ton sera gazı salımını engelledik.
10. 2002 yılında 15 olan katı atık düzenli depolama tesisi sayımızı, 2021 yılı itibarıyla 91'e çıkardık.
11. Gemilerden kaynaklanan atıkların denize verilmesini önlemek amacıyla faaliyet gösteren atık kabul tesisi sayısını 322'ye ulaştırdık.

12. 2021 yılında 4.965 ton deniz çöprü topladık.
13. 2021 yılında kazandırdığımız 33 plajla, mavi bayraklı plaj sayımızı 519'a çıkardık.
14. Atıksu arıtma tesislerimizle, bugün belediye nüfusunun %89'una atıksu arıtma hizmeti veriyoruz.
15. 2021 yılında atıksu arıtma tesislerine enerji teşvik ödemeleriyle 187 milyon lira destek sağladık.
16. 2021 yılının ilk yarısında arıtılmış atıksuların yeniden kullanım oranını %3,2'ye çıkardık.
17. Yerel yönetimlerimizin çevre yatırımları için 414 milyon lira destek sağladık.
18. Şeffaf, katılımcı bir anlayışla ve hassasiyetle yürüttüğümüz Çevresel Etki Değerlendirmesi çalışmalarımız kapsamında 34.083 tesisimize Çevre İzin ve Lisans Belgesi düzenledik.
19. Çevre kirliliğinin önlenmesi amacıyla; 2021 yılının ilk 10 ayında 41.130 çevre denetimi gerçekleştirdik. Çevreyi kirleten 3.287 tesise 255 milyon lira idari para cezası uyguladık. Çevre mevzuatına aykırı olarak faaliyet gösteren 358 tesisin ise faaliyetini durdurduk.
20. Havzalarımızı, denizlerimizi, hava kalitemizi ve kirlletici vasfı yüksek olan tesisleri online olarak izlediğimiz Sürekli İzleme Merkezi'mizi kurduk.
21. 8 adet Temiz Hava Merkezi Müdürlüğümüzü kurduk.

22. 2002 yılına kadar 8 olan Hava Kalitesi Ölçüm istasyonu sayımızı 360'a çıkardık.
23. Çevre kirliliğinin önlenmesi amacıyla; 2021 yılının ilk 10 ayında 41.130 çevre denetimi gerçekleştirdik. Çevreyi kirlüten 3.287 tesise 255 milyon lira idari para cezası uyguladık. Çevre mevzuatına aykırı olarak faaliyet gösteren 358 tesisin ise faaliyetini durdurduk.
24. Tüm denizlerimizin kirlilik ve kalite durumunu 423 istasyonda izliyoruz.
25. Ülkemizde ürün ve hizmet grupları için geliştirdiğimiz ve bunların çevre dostu olduğunu gösteren Çevre Etiket Sistemini hayata geçirdik. 6 ürün ve hizmet grubunda çevre etiketi kriterlerini yayımladık.
26. Mobil Atık Takip Sistemi (MoTAT) ile tehlikeli atık taşıma sürecini 7/24 izliyoruz. 2021 yılında 3 milyon ton tehlikeli atığın güvenli şekilde taşınarak geri kazanımını ve bertarafını sağladık.
27. 2008 yılından bu yana Akreditasyon Belgesi'ne sahip olan Çevre Referans Laboratuvarı'nda analizi yapılabilen parametre sayısını 1.200'ün üzerine çıkardık.
28. Son 1 yılda; korunan alan büyüklüğümüzü %10,6'dan %11,9'a çıkardık.
29. 81 ilimize 81 milyon m² millet bahçesi kazandırma hedefi doğrultusunda bu yıl toplam büyüklüğü 14 milyon 394 bin 680 m² olan 124 yeni millet bahçesi alanı belirledik. Toplam büyüklüğü 5 milyon 373 bin 752 m² olan 53 millet bahçesinin açılışını yaptık.

30. 2021 yılında 311 anıt ağacın ve 32 mağaranın tescil işlemi süreçlerini tamamladık.
31. Daha yeşil ve yaşanabilir şehirler hedefi kapsamında 122 km bisiklet yolu, 60 km yeşil yürüyüş yolu ve 7 km çevre dostu sokak yaptık.
32. Anadolu şehirlerimizin gücünü arttıracak, iç ve dış yatırımların önünü açacak, iklim değişikliğine ve afetlere duyarlı sürdürülebilir Türkiye Mekânsal Strateji Planını bu yıl içinde tamamliyoruz.
33. Ülkemizin %82'sinin Bütünleşik Kıyı Alanları planlarını hazırladık. Ordu-Giresun-Trabzon illerini bu yılsonunda, Kocaeli-Sakarya-Düzce ve Zonguldak-Bartın-Kastamonu illerini de 2022 yılı sonunda tamamlayarak kıyı alanlarımızın tamamında 2023 yılına kadar Bütünleşik Kıyı Alanları Planlama çalışmalarını tamamlayacağız.
34. 2023 yılına kadar tamamlamayı hedeflediğimiz ekolojik koridorlarla, millet bahçeleriyle ülkemizi bir uçtan diğer uca yeşil ağlarla örüyoruz. Ankara'dan; Karadeniz'de Kızılırmak Deltasına, Ege'de Foça'ya, Akdeniz'de Patara'ya ve Doğu Anadolu'da Van Gölüne kadar gidecek olan 4 ekolojik hat oluşturarak çalışmalara başladık. Bu kapsamda 22 ilimizi kapsayan ilk etap ve 25 ilimizi kapsayan ikinci etap çalışmalarımız devam ediyor. İkinci etapta, Foça Özel Çevre Koruma Bölgesi ile Van Gölü arasında bulunan tüm korunan alanları ekolojik koridorlarla birleştiriyoruz.
35. Aldığımız etkin koruma tedbirleri sayesinde Salda Gölünü çevre kirliliğinden kurtardık. Korunan alan miktarını 7 kat artırdık. Salda Gölünün, UNESCO Dünya Miras Listesine girmesine dair çalışmamızı başlattık.

- 36.** Ayder Yaylasında sürdürdüğümüz Yenileme ve Koruma Projemiz kapsamında toplam 21.614 m²'lik alanı kesin korunacak hassas alan olarak tescil ettik. Ayder Yaylasını yoğun araç baskısından kurtardık. Bütün araçları yeraltına yaptığımız 1.750 araçlık otoparka indirdik. Ayder'de yağmursuyu hatlarını, elektrik hatlarını, aydınlatma sistemlerini ve tüm yollarımızı yeniledik. Atıksu arıtma tesisimizin yapımını tamamladık.
- 37.** Uzungöl'ün doğal güzelliğini korumak amacıyla başlattığımız 5 yıllık eylem planımızı titizlikle sürdürüyoruz. Bölgedeki derelerde ve gölde 9 ayrı noktada su kalitesini sürekli olarak izliyoruz.
- 38.** "Ulusal Yeşil Sertifika Bilgi Sistemi"ne ilişkin yönetmelik ve yazılım çalışmalarımızı tamamladık. Artık binalar yapılırken iklime ve yöreye uygunluğuna; çevre dostu, geri dönüşebilir malzeme ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanıldığına, ihtiyacı kadar enerji ve su tükettiğine, bütüncül bir yaklaşımla tasarlandığına dair kriterler göz önünde bulundurulmak zorunda olacak.
- 39.** Binalarda Enerji Kimlik Belgesi uygulamasıyla sadece bu yılın 10 ayında 21.631'i mevcut, 89.777'si yeni bina olmak üzere toplam 111.408 bina için Enerji Kimlik Belgesi düzenledik.
- 40.** 18.285 adet riskli yapının tahliye ve yıkım işlemlerini yaparak dönüşüm çalışmalarını başlattık.
- 41.** Kentsel dönüşüm kapsamında kira ve taşınma yardımı ile proje çalışmaları kapsamında toplam 2 milyar 818 milyon lira tutarında destek sağladık.

42. Kentsel dönüşüm kapsamında 110 bin konut ve iş yerini tamamladık, vatandaşlarımıza teslim ettik.
43. İzmir depremi sonrasında 5.040 konut ve 349 iş yeri olmak üzere toplam 5.389 bağımsız birimin yapımına başladık. İlk teslimleri bu Kasım ayı içinde yapacağız.
44. Elazığ depremi sonrasında 23.677 konutun, 2.515 köy evinin, 16 okulun, 12 caminin, 2 yurt ve pansiyonun ve 302 ahırın yapımına devam ediyoruz. Yine deprem sonrasında Malatya'da 6.287 konutun, 1.555 köy evinin, 9 okulun, 6 caminin ve 705 ahırın yapımına da devam ediyoruz. Konutların büyük kısmını teslim ettik.
45. Giresun sel felaketi sonrasında 619 konut, 122 dükkânın ihalesini yaptık. 229 konutu ve 82 dükkânı bitirdik, diğer konut ve dükkânların yapımı devam ediyor.
46. Sel felaketi sonrasında Kastamonu, Sinop ve Bartın'da 1.265 konutun yapımına devam ediyoruz.
47. Rize sel felaketi sonrasında 364 konutun, 50 köy evinin, 10 iş yerinin ve 5 çay evinin yapımına başladık.
48. Antalya ve Muğla yangınları sonrasında Antalya'da 1.313 konutun ve 600 ahırın, Muğla'da 110 konutun ve 130 ahırın yapımına başladık.
49. Son dönemde yaşadığımız tüm afetlerin yol açtığı yaraları sarmak için toplam 38.771 konut, 4.120 köy evi, 269 iş yeri, 25 okul, 18 cami, 2 yurt/pansiyon ve 1.809 ahır yapıyoruz.

50. 25 ilimizde 40 farklı noktada tarihi kent merkezi ve meydanlarını aslına uygun yenileme çalışmalarına başladık.
51. 2021 yılında 37.485 binanın yapı denetimini tamamladık. 242.072 yapının ise denetimleri devam ediyor.
52. Elektronik Beton İzleme Sistemi ile bu yıl içerisinde 100.958 inşaattan 6.230.143 taze beton numunesi aldık ve inceledik.
53. Bina kimlik sistemini uygulamaya başladık. Artık inşa edilen bütün yapılara birer kimlik kartı veriyoruz. Teknolojik bir levha halinde binaya monte edilecek sertifikayla o binanın teknik bilgilerine rahatlıkla ulaşabileceğiz. Böylece binalarda yapı denetimini daha kolay gerçekleştireceğiz. Binada izinsiz yapılmak istenen değişiklikleri engelleyecek ve mimari kirliliğin önüne geçeceğiz.
54. İstanbul'u dünyanın finans merkezi yapmak için başlattığımız İstanbul Uluslararası Finans Merkezi'ni 2022 yılında bitireceğiz.
55. Kanal İstanbul Yeni Şehir alanında; İstanbul'da riskli yapı stokunun azaltılması kapsamında yeni yerleşim alanlarını yatay mimari anlayışıyla, %52'sini yeşil alanların oluşturduğu planlama çalışmalarımızı tamamladık.
56. Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası Konser Salonu ve Koro Çalışma Binaları, Yargıtay Başkanlığı Hizmet Binası, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Başkanlığı, İstanbul Atatürk Kültür Merkezi gibi önemli ve simge yapıları tamamladık.

57. Ankara'da Kızılay ve çevresine değer katacak Saraçoğlu Projemizin çalışmalarına tüm hızıyla devam ediyoruz. 2022 yılı içerisinde projeyi bitirmeyi planlıyoruz.
58. 3 boyutlu kent modeli üzerinde sokak seviyesinde metre düzeyinde hava kalitesinin tespitine yönelik çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Kocaeli, Balıkesir, Edirne, Tekirdağ, Sakarya illerini tamamladık, yıl bitmeden 20 ilimizi daha tamamlayacağız.
59. Ankara Sincan'da Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın teşrifleriyle TOKİ Başkanlığımızca düzenlenen törenle 1 milyonuncu konutun anahtar teslim törenini yaptık.
60. TOKİ Başkanlığımızla, 829 şantiyede 178 bin konut ve ilave sosyal donatıların inşasına devam ediyoruz.
61. 50 bin ve 100 bin sosyal konut projesi kapsamında tamamlanan ve yapımı devam edenlerle beraber 130 bin konut rakamına ulaştık.
62. 2021 yılında İstanbul'da; Gaziosmanpaşa, Esenler, Kâğıthane, Üsküdar, Zeytinburnu, Beyoğlu ve Başakşehir'i kapsayan 8 ilçe 25 projede 4.1 milyar lira ihale bedelli toplam 12.370 konut ve 600 iş yerinin inşaatını başlattık.
63. Gaziosmanpaşa, Güngören, Sultangazi, Esenler, Ataşehir, Eyüpsultan, Çatalca, Arnavutköy, Üsküdar, Tuzla, Pendik ve Bağcılar'ı kapsayan 12 ilçe 26 projede toplam 1.306 işyeri, 14.169 konutluk kentsel dönüşüm projesini planladık.
64. Üsküdar Kirazlıtepe ve Ferah mahallerindeki projemizle toplam 1.876 konut, 142 dükkân yapıyoruz. 504 konutu teslim ettik.

65. Esenler Güney ve Kuzey Rezerv Konut Alanında toplamda 60 bin konutun inşasına başladık. Güney Rezerv alanında yapılacak olan 7.029 konutun 3.647'sinin ihalesini yaparak temelini attık, hızla inşaatlarına başladık.
66. Kâğıthane Yahya Kemal Mahallesiinde istinat duvarının çökmesi neticesinde yıkılan bir binanın diğer binalara da hasar vermesi sonucunda mahalle ölçeğinde dönüşüm yapılmasına karar vererek 688 konut ve 57 dükkânın temelini atarak hızla inşaatlarına başladık.
67. Zeytinburnu'nda 2017 yılında kendiliğinden çöken Kuran sitesinin bulunduğu alanda 160 konut ve 49 dükkân inşan ediyoruz.
68. Ankara'da en büyük kentsel dönüşüm projelerini gerçekleştirdik. Şimdiye kadar Altındağ, Mamak, Kuzey Ankara, Sincan ve Yenimahalle ilçelerimizde 66 projede 38.254 konut, 335 işyeri inşa ettik. Halen Altındağ, Mamak, Yenimahalle ve Kızılcahamam'da 2.817 konut, 494 işyerinin inşaatı devam ediyor. 15 ayrı projede ise 3.262 konut ve 1590 işyerini planladık.
69. Ankara Hergelen Meydan Projemiz kapsamında, cephe yenileme, sokak sağlıklaştırma, tescilli yapıların restorasyon çalışmaları devam ediyor.
70. Hasankeyf yeni yerleşim alanında camisinden okuluna kadar tüm sosyal donatılarıyla 875 konutu ve 45 dükkânımızı bitirdik. Hasankeyf'te meydan projemizin çalışmalarını yıl bitmeden tamamlayacağız. Hasankeyf'te millet bahçesi çalışmalarımıza başladık.

71. Şehir merkezleri içinde kalmış sanayi sitelerini şehir dışına çıkararak yeni sanayi siteleri inşa ediyoruz. Bu çerçevede şimdiye kadar 4.842 sanayi işyerini esnafımız için inşa ettik. Konya'da 2.690 dükkâna sahip Motorlu Sanayi sitesinin, 1.526 işyeri kapasiteli Samsun İlkadım Toybelen sanayi sitelerinin de temelini atarak inşaatlarına başladık. Osmaniye, Rize Çayeli, Afyonkarahisar Dinar, Amasya Suluova, Trabzon Akçaabat, Arsin, Kayseri Kocasinan, Kütahya İnköy, Adana Sarıçam sanayi sitelerinin projelerine başladık.

72. Akıllı Şehirlere dair projelerimizle, 60 ayrı alanda gerçekleştireceğimiz akıllı şehir uygulamaları ile Esenler'den dünyaya bir teknoloji köprüsü kuruyoruz. Bu kapsamda Esenler'de inşasına başladığımız 60 bin konutluk akıllı şehirde; Akıllı Şehir İhtisas Teknoloji Geliştirme Bölgesi ve Nar İnovasyon alanının inşa çalışmalarını başlattık.

73. Tüm kurumlarımızı kapsayacak şekilde Türkiye'nin en büyük dijital veri platformunu olan Ulusal Coğrafi Bilgi Platformunu kurma noktasında sona gelmiş bulunmaktayız. 2022 yılı sonu itibariyle kamu kurumuna gitmeden, içme suyundan soluduğumuz havanın kalitesine, sanayi tesislerimiz ile tarımsal alanlarımızın üretim kapasitesine kadar tüm veriler ulusal bir sistem üzerinden takip edilerek, birbiri ile konuşur hale gelecek. Yatırımcılarımız, e-devlet ile entegre tek bir platformdan aradıkları tüm yatırım bilgilerine erişebilecek.

74. KÖYDES Projesi, kırsal kesimin yol ve içme suyu gibi en temel altyapı hizmetlerinin karşılanmasında çok önemli katkılar sağladık. Proje kapsamında; 2005-2021 yılları arasında toplam 17 milyar lira ödenek sağladık. 2021 yılında da 1.6 milyar liralık yatırım yaptık. KÖYDES Projesi kapsamında 2021'de 1.441 kilometre asfalt yol, 270 kilometre stabilize yol, 82 kilometre beton yol, 907 kilometre onarım, 37 kilometre tesviye, 889.510 metrekaare parke taşı yaptık. Ayrıca 351 menfez, 5 köprüyü tamamladık.

İçme suyu bulunmayan 73 yerleşim yerine şebekeli içme suyu tesisi yaptık. İçme suyu yetersiz olan 479 yerleşim yerinin içme suyu tesislerini yeniledik.

75. Tapu ve Kadastro faaliyetleri kapsamında Hazineye; 2021 yılı Ekim ayı itibarıyla da yaklaşık 17 milyar lira harç geliri sağladık. Vatandaşlarımız ile yabancı gerçek ve tüzel kişilerin tapu ve kadastro müdürlüklerine gitmeden işlem başvurusu yapabilmesi için web-tapu sistemini kurduk.

76. Sayın Cumhurbaşkanımızın ekonomi reformu kapsamında başlattığı genç istihdam seferberliği kapsamında Bakanlığımız, ilgili kuruluşlarımız, belediyelerimizde binlerce projede, genç mimarlarımız, genç mühendislerimiz, şehir plancılarımız, peyzaj mimarlarımız, iç mimarlarımız ve genç teknikerlerimizin görev almasını zorunluluk haline getirdik.

77. Türkiye Emlak Katılım Bankası olarak; istikrarlı büyüme ivmemizi 2021 yılında da sürdürdük. Eylül sonu itibarıyla 71 şube ile Bankamızın aktif büyüklüğü 25.2 milyar liraya, reel sektöre verdiği destek 19.2 milyar liraya ulaştı. Emlak Katılım Bankamız, 2021 yılını 30 milyar lira aktif büyüklüğe ulaşılarak tamamlamayı hedefliyoruz.

78. Emlak Katılım Bankamız ile bugüne kadar inşaat ve gayrimenkul sektörüne toplam 6 milyar lira destek sağladık. Sektörün temel ihtiyaçları çerçevesinde yapılan çalışmalar kapsamında özellikle iki alanda etkin çözümler ortaya koyduk. Bunlardan biri kentsel dönüşüm finansmanı, diğeri bina tamamlama sigortasıdır. Kentsel dönüşüm finansmanı; kentsel dönüşümün hızlandırılmasına, vatandaşlarımızın depreme dayanıklı evlerde oturmasına ve inşaat sürecinin sağlıklı ilerlemesine güvence sağlayan bir finansman modelidir. Türkiye Sigorta ile birlikte geliştirilen bina tamamlama sigortası ile inşaat projelerinden kaynaklanan mağduriyetlerin ve projelerin yarım kalma sorunlarının önüne geçiyoruz.

79. 2021 yılında yaptığımız önemli mevzuat düzenlemelerini özetlemek gerekirse;

- Geleneksel kesme taş yığma yapıların yapımını teşvik ettik.
- Yapı Kayıt Belgeli bina ve parsellerde yeni yapı ve tadilat yapılamaması durumlarına yönelik yaşanan hak kayıpları ve mağduriyetlerin önledik.
- Yenilenebilir enerji ve yaşam kaynağı olan suyun bilinçsiz biçimde tüketilmesini önlemek ve küresel iklim değişikliği ile mücadele amacıyla çatı yüzeyi yağmur sularının, 2000 m2 den büyük parsellerde yapılacak yapılarda bir toplama tankında toplanması ve yeniden kullanılabilmesine yönelik zorunluluk getirdik.
- Asgari zorunlu otopark adetlerini daire büyüklükleri ile doğru orantılı olarak şekilde yeniden düzenledik.

•Parselde otopark yapımını kolaylaştırmak amacıyla, talebe göre binanın bodrumunda, arka, yan veya ön bahçesinde ya da bu bahçelerin altında karşılanabilmesine imkân tanıdık.

•20 adet ve üzeri otoparkı çıkan tüm binalarda, 2023 yılına kadar en az %2, 2023 ten sonra ise en az %5 oranında elektrikli araç park yeri şartını getirdik.

•Bölge, genel ve AVM otoparklarının 2023 yılına kadar en az %5, 2023ten sonra ise en az %10 oranında elektrikli araçlara uygun olarak düzenlenme kuralını getirdik.

•Büyükşehir Belediyelerince "Kırsal Yerleşik Alan" tespiti yapılan mahallelerin, köy yerleşik alanı şartlarına tabi olmasını sağladık.

•Karadeniz bölgesi gibi dağınık yerleşimlerin olduğu yerlerde, arası en çok 200 m. olan 2 ve daha fazla binayı içerecek şekilde "Dağınık Yerleşik Alan" belirlenme imkânı sağladık. Bu sayede bu alanlarda da köy yerleşik alanı kuralları geçerli hale gelmiştir.

•Köylerde bina çatılarında yapılan Güneş Enerji Sistemlerini yapı ruhsatından muaf tuttuk.

•Binaların yıkılmasına dair kuralları belirledik. 2022 yılından itibaren yapılacak yıkımların, can ve mal güvenliğine zarar vermeden, çevre ve insan sağlığını koruyacak şekilde yapılması ve çıkan malzemelerin ayrıştırılarak geri dönüşümde kullanılması zorunluluğunu getirdik.

- Özel sektöre iş yapan müteahhitlerin asgari ciro zorunlulukları ortalama %10 civarında azaltılarak daha kolay iş yapabilmelerini sağladık.
- Bir müteahhide alt yüklenici olarak katkı sağlayan taşeron firmaların da yapılan işten %50'ye kadar iş deneyim belgesi alabilmesini sağladık.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN DÜNYAYA VE TÜRKİYE'YE ETKİLERİ

Değerli Milletvekilleri,

Bugün dünyamız, aşırı fosil yakıt kullanımı, atık problemi, çevre kirliliği ve zararlı sanayi faaliyetlerinden dolayı iklim kriziyle karşı karşıya.

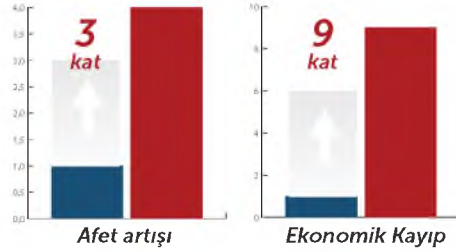
Bu küresel kriz; geçtiğimiz 300 yılın dünyasına dair tüm alışkanlıklarda; siyasi, sosyal ve ekonomik paradigmalarda köklü değişikliklere neden oluyor.

Zürih Üniversitesi'nde; iklim değişikliğinin 2050 yılına kadar dünyanın başlıca 520 şehrini nasıl etkileyeceği incelendi.

Araştırmaya göre ortalama hava sıcaklıkları bu şekilde devam ettiği takdirde, İstanbul'un Antalya'ya, İzmir ve Bursa'nın Adana'ya benzeyeceği ifade ediliyor. Yılın hemen hemen her günü yağmur yağan Londra gelecekte, bugünkü Barcelona kadar sıcak olacak.

Meteoroloji Genel Müdürlüğümüzün projeksiyonları da olayın vahametini ortaya koymaktadır.

Ülkemizde; 2000'li yıllarda meydana gelen meteorolojik afetlerin sayısında, 1960'lı yıllara göre 3 kat, ekonomik kayıplar açısından 9 kat artış olmuştur.

Konya'mızda görülen obruklar, Ordu, Giresun, Rize, Kastamonu, Bartın ve Sinop'ta yaşanan seller, Antalya ve Muğla başta olmak üzere ülkemizin farklı bölgelerinde çıkan orman yangınları, Marmara Denizi'nde müsilaj problemi; iklim değişikliğinin olumsuz etkilerinden sadece birkaçı.

Kastamonu

Sinop

Giresun

Ordu

Artvin

Antalya

İstanbul'da müsilaj

Trabzon'da Haziran ayında yağın dolu

Antalya'da kar yağışı

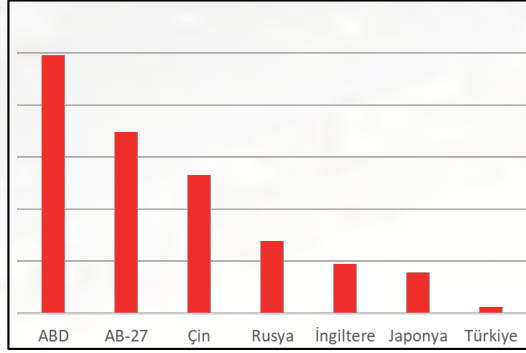
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ ÇALIŞMALARIMIZ

Değerli Milletvekilleri,

Biz adil bir dünyanın, iklim adaletinin hâkim olacağı bir dünyanın mümkün olduğuna inanıyoruz.

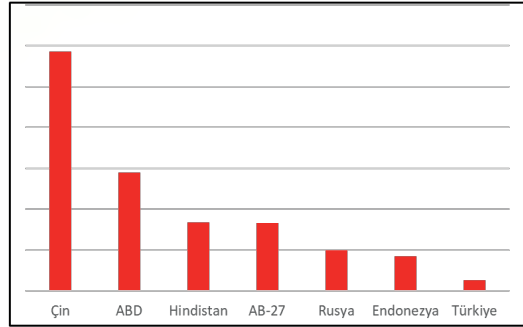
Ülkemizin tarihi sorumluluğu olmamasına rağmen; iklim değişikliğiyle mücadelede görevlerimizi; 20 yıldır; ekolojik temelli ve bilimsel yöntemlerle kararlılıkla yerine getiriyoruz. 2018 ve 2019 yıllarına ait ulusal emisyonlardaki azaltım başarılarımız; iklim değişikliğiyle mücadeledeki çok önemli bir sonucudur.

Ülke	Emisyon (%)
ABD	% 24,8
AB-27	% 17,4
Çin	% 13,3
Rusya	% 6,9
İngiltere	% 4,7
Japonya	% 3,9
Türkiye	% 0,6

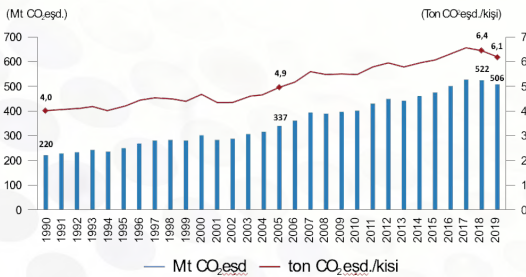
1750 – 2019 Ülke Emisyonlarının Dağılımı (%)

Ülke	Emisyon (Mt)
Çin (%28)	11710
ABD (%13)	5790
Hindistan (%8)	3350
AB-27 (%7,9)	3330
Rusya (%4,7)	1990
Endonezya (%4)	1700
Türkiye (%1)	522

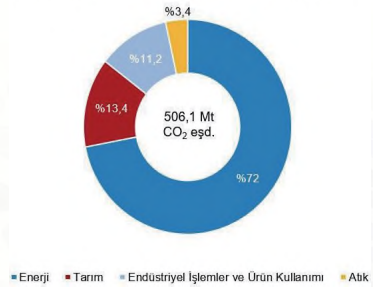

Küresel Bazda Sera Gazı Emisyonları

Toplam ve kişi başı sera gazı emisyonu, 1990-2019

Sektörlere göre sera gazı emisyon oranları, 2019

Türkiye'nin Sera Gazı Emisyon Envanteri

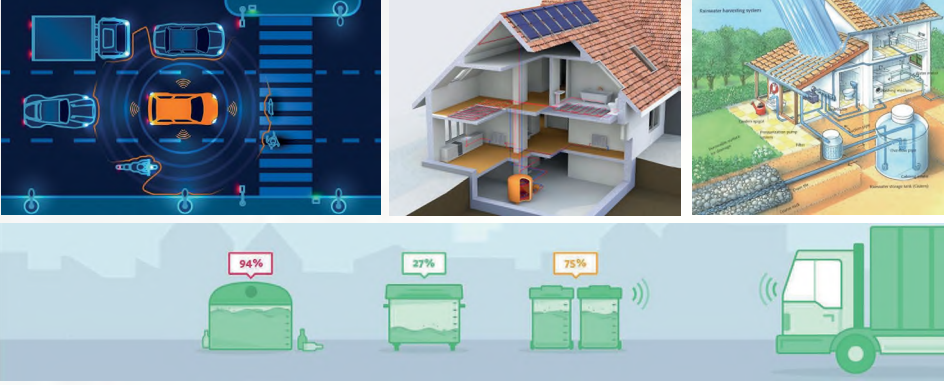
Bakanlık olarak; enerji, sanayi, tarım, ormancılık, yapı, ulaştırma, atık ve iklim değişikliğine uyum konularında 541 ayrı eylemi içeren Ulusal İklim Değişikliği Stratejisini ve Eylem Planını 81 ilimizde yürütüyoruz. Yine, toprak kaybımızı en az seviyeye düşürmek için Çölleşmeyle Mücadele Ulusal Strateji ve Eylem Planımızı uygulamaya koyduk.

Arazi tahribatını önlemek amacıyla Karar Destek Sistemini kuruyoruz. Ulusal Arazi Örtüsü/Kullanımı Sınıflandırma ve İzleme Sistemi Projesi ile orman alanlarından doğal alanlara, tarım alanlarından sulak alanlarımıza kadar arazi kullanım değişimlerini aylık takip ediyoruz.

Böylece tüm arazilerimizde olası bir tahribatı önlemeye yönelik gerekli tüm tedbirlerimizi de alıyoruz. Sıfır Atık Projemizle, geri dönüşüm anlayışını ülkemizde yaygınlaştırdık. Bugün kurumlarımız, plastiği tamamen ortadan kaldıracak alternatif hammaddelerin üretimine dair inovasyon çalışmaları yapıyor.

Tasarruf eksenli akıllı şehir uygulamalarımızı hayata geçiriyor, inşa ettiğimiz tüm yapılarda, güneş enerjisi sistemlerini tesis ediyor, enerji savurmayan, güçlü yalıtımı olan yapılar üretiyoruz. Korunan alan büyüklüğümüzü durmaksızın arttırıyoruz. Ülkemize, yeni millet bahçelerimizle birlikte ekolojik koridorlar kazandırıyoruz.

Bu yıl Şubat ayında; içerisinde tüm bu çalışmaların ve geleceğe dair atacağımız adımların yer aldığı 14 maddelik "İklim Değişikliğiyle Mücadele Sonuç Bildirgemizi" milletimizle paylaştık. (**Not 2: İklim Değişikliğiyle Mücadele Sonuç Bildirgesi**)

NOT 2 İklim Değişikliği ile Mücadele Sonuç Bildirgesi

<p>İklim Değişikliğiyle Mücadele Sonuç Bildirgesi / 1</p> <p>İKLİM DEĞİŞİKLİĞİYLE MÜCADELE TORUNLARI</p> <p>İklim Kanunu için temel ilke, sorumluluk ve eylemleri içeren kapsamlı bir İklim Değişikliğiyle Mücadele Raporu Meclisimizin takdirine sunulacaktır.</p>	<p>İklim Değişikliğiyle Mücadele Sonuç Bildirgesi / 2</p> <p>İKLİM DEĞİŞİKLİĞİYLE MÜCADELE TORUNLARI</p> <p>Tüm kurumların, sera gazı emisyonlarının azaltılma ve iklim değişikliğine uyum sağlmasına yönelik 2050 Ulusal İklim Değişikliği Stratejisi ve Eylem Planı uygulamaya konulacaktır.</p>
<p>İklim Değişikliğiyle Mücadele Sonuç Bildirgesi / 3</p> <p>İKLİM DEĞİŞİKLİĞİYLE MÜCADELE TORUNLARI</p> <p>Bölgesel İklim Değişikliği Eylem Planlarıyla, 7 bölgemiz tüm alanlarda iklim değişikliğine uyumlu hale getirilecektir. Akıllı şehir ve sıfır atık uygulamaları yaygınlaştırılacaktır. Ülkemizin her yerinde; enerji verimli, iklime duyarlı yeni yerleşim alanları kurulacaktır.</p>	<p>İklim Değişikliğiyle Mücadele Sonuç Bildirgesi / 4</p> <p>İKLİM DEĞİŞİKLİĞİYLE MÜCADELE TORUNLARI</p> <p>İklim değişikliğinin olumsuz etkilerinin en çok yaşandığı sektörler olan tarım, hayvancılık, turizm, yenilenebilir enerji ve sanayi alanlarında yatırımlarımızı en verimli şekilde yönlendirecek, mekansal strateji planı ve bütün ölçeklerde yeni mekansal planlar uygulamaya konulacaktır.</p>

İklim Değişikliğiyle Mücadele Soruç Bildirgesi / 5

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİYLE MÜCADELE TÖZELERİ

2023 yılına kadar tüm ülkede yaygınlaştırılacak Sıfır Atık Projesi kapsamında atıkların geri kazanım oranı 2035 yılında %60'a çıkarılacak. 2050 yılında evsel atıkların düzenli depolama ile bertarafına son verilecek.

İklim Değişikliğiyle Mücadele Soruç Bildirgesi / 6

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİYLE MÜCADELE TÖZELERİ

Ülkemizde hâlihazırda %2.5 olan arıtılardan yeniden kullanılan atıksu oranı, 2023 yılında %5'e, 2030 yılında ise %15'e çıkarılacaktır.

İklim Değişikliğiyle Mücadele Soruç Bildirgesi / 7

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİYLE MÜCADELE TÖZELERİ

Yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretim kapasitesi arttırılacaktır. 2030 yılına kadar, elektrik üretiminiz güneş enerjisinden 10 GW, rüzgâr enerjisinden 16 GW kapasitesine çıkarılacaktır.

İklim Değişikliğiyle Mücadele Soruç Bildirgesi / 8

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİYLE MÜCADELE TÖZELERİ

İklim dostu yatırımların destekleneceği, temiz üretim teknolojilerine yatırım yapan tesisleri ödüllendiren Emisyon Ticaret Sistemi hayata geçirecektir.

İklim Değişikliğiyle Mücadele Soruç Bildirgesi / 9

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİYLE MÜCADELE TÖZELERİ

Enerji ve sanayi tesislerinin iklim ve çevre dostu üretim yapmalarına yönelik ilave teşbir ve teşvikler arttırılacaktır.

İklim Değişikliğiyle Mücadele Soruç Bildirgesi / 10

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİYLE MÜCADELE TÖZELERİ

2023 yılında binalarımızda kullandığımız fosil yakıtlar %25 oranında azaltılacaktır. Yine 2030 yılına kadar tüm binalarımız enerji kimlik belgesine sahip olacaktır.

İklim Değişikliğiyle Mücadele Soruç Bildirgesi / 11

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİYLE MÜCADELE TÖZELERİ

Kâmu ve özel sektörümüzün, iklim değişikliğiyle mücadele çalışmalarına yönelik teşvik ve finansman imkânları geliştirilecek, uluslararası finansman kaynaklarına erişim imkânları arttırılacaktır.

İklim Değişikliğiyle Mücadele Soruç Bildirgesi / 12

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİYLE MÜCADELE TÖZELERİ

Ülkemizin tamamında, sel, heyelan, erozyon, taşkın tehdidi altında bulunan bölgelerde yeniden inşaa faaliyetine izin verilmeyecektir.

Tüm bu risk altındaki yapılar için uygun alanlar belirlenecek ve kamulaştırma ve dönüşüm projeleriyle taşınma süreci başlatılacaktır.

İklim Değişikliğiyle Mücadele Soruç Bildirgesi / 13

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİYLE MÜCADELE TÖZELERİ

İklim değişikliğinin olumsuz etkilerinin en çok yaşandığı su kaynaklarımızın etkin yönetimi ve korunması için tüm kurumlarla ortak bir iş birliği geliştirilerek suyun tasarruflu kullanılmasına yönelik önlemler belirlenecek ve uygulanacaktır.

İklim Değişikliğiyle Mücadele Soruç Bildirgesi / 14

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİYLE MÜCADELE TÖZELERİ

İklim değişikliği konusunda üretilen çalışmaların ve verilerin paydaşlarımızın ve kurumlarımızın erişimine açık olduğu Ulusal İklim Değişikliği Platformu ile bilimsel araştırmaların yapılacağı, politikaların belirleneceği ve takip edileceği Ulusal İklim Değişikliği Araştırma Merkezi kurulacaktır.

PARİS İKLİM ANLAŞMASI

Değerli Milletvekilleri,

Ülke olarak, uluslararası her platformda zamanın ruhuna ve ülkemizin çıkarlarına göre; son derece titiz bir iklim diplomasisi gerçekleştiriyoruz.

Cumhurbaşkanımız BM Genel Kurulu'nda, Paris İklim Anlaşması'na taraf olacağımızı ilan ettikten sonra 2053 net sıfır emisyon hedefi ile Türkiye'nin yeşil kalkınma devrimini ortaya koydular. Anlaşma; Meclis'imiz tarafından onaylandı.

Ben bu tarihi kararı alan milletvekillerimize çok teşekkür ediyorum. 2015 yılında imzaladığımız Paris İklim Anlaşması'na; 5 temel nedenden dolayı taraf olmamıştık. Bunlar; anlaşmada net taahhütlerin yer almaması, zaman çizelgelerinin net olmaması, hedefleri ölçmek için somut adım atılmaması, finansman konusundaki adaletsizliklerdi.

En önemlisi de; muhataplarımızın, Türkiye olmadan Paris Anlaşması'nın yürüyemeyeceği gerçeğini yeterince görememesiydi.

Ülke olarak tüm bu belirsizliklerin ve adaletsizliğin çözümü noktasında tüm taraflarla etkin ve yapıcı bir iklim diplomasisi yürüttük. Ülkemize karşı uygulanan bu adaletsizliğin çözümüne dair önemli ilerlemeler kaydettik.

Sonuç olarak ülkemizin çıkarlarını temel alan kazanımlarla, Paris Anlaşması'na taraf olduk. Ülke olarak, Paris İklim Anlaşması'nı; Yeşil kalkınma hedefimize ulaşmak için önemli bir kilometre taşı olarak görüyoruz.

Bu sebeple, 26. Taraflar Konferansı'na geniş bir heyetle katılım sağladık. COP 26'da 40'ın üzerinde yan etkinlik gerçekleştirdik. İklim değişikliğiyle mücadelemizi uluslararası katılımcılarla paylaştık. Mevkidaşlarımızla önemli görüşmeler, istişareler gerçekleştirdik.

Glasgow'da da ifade ettik. Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, daha adil bir dünyanın mümkün olduğuna dair inancımızla, mazlumun ve mağdurun yanında durarak Türkiye'yi küresel iklim değişikliğiyle mücadelenin en önemli aktörü yapacağız.

Bu çerçevede; sürdürülebilir, yeşil ekonomiyi ve yeşil teknolojileri destekleyen stratejik bir planlama sürecinin içerisine girdik.

Düzenleyeceğimiz İklim Şurasında da emisyon ticaret sisteminden yeşil yatırımlara kadar çok çeşitli başlıklarda ve tüm sektörlerimizi ilgilendiren bir istişare sürecini başlatıyoruz. **(Not 3: 2053 Net Sıfır Emisyon Hedefi Doğrultusunda Yürüteceğimiz Çalışmalar)**

NOT 3 2053 Net Sıfır Emisyon Hedefi

1. Yeşil kalkınma devriminin gerektirdiği yapısal dönüşümü hızlandıracacağız.
2. Yeşil şehir, yeşil enerji, yeşil ulaşım, yeşil tarım yönetimine dair planlamalarımızı hazırlayacağız.
3. Yenilikçi istihdam politikalarımızı geliştirmek adına yeşil yatırım ve yeşil işler kavramına odaklanacağız. Yeni yeşil meslekler ve yeni istihdam alanları oluşturacağız.
4. 2053 Net Sıfır Emisyon hedefimiz doğrultusunda gerçekleştireceği politika, strateji ve eylemleri, ülkemizin uluslararası müzakere pozisyonunu belirlemek amacıyla İklim Değişikliği ve Uyum Koordinasyon Kurulunu oluşturduk.
5. İklim değişikliğiyle mücadelemizi, daha güçlü bir şekilde yürütmek üzere Bakanlığımıza bağlı İklim Değişikliği Başkanlığını kurduk.
6. Tüm tarafların katılımıyla İklim Şurası'nı 2022'nin başında gerçekleştireceğiz.
7. Meclisimiz de İklim Kanunu kapsamında çalışmalarını yapıyor. Temenni ediyorum ki, en kısa zamanda İklim Kanunu da Meclisimizden geçecektir.
8. Ulusal Katkı Beyanımızı, 2053 Net Sıfır Emisyon Hedefi doğrultusunda güncelleyeceğiz.

9. Avrupa Birliği'nin uygulayacağı sınırdaki karbon vergisi yerine kendi Emisyon Ticaret Sistemi'mizi kuracağız.
10. Millet bahçesi ve ekolojik koridor sayımızı arttıracacağız. Şehir içi yutak alanlarımızı artıracacağız.
11. Doğal korunan alanların artırılması, bisiklet yolu ve yeşil yürüyüş yollarının yaygınlaştırılması çalışmalarımızı daha da hızlandıracacağız.
12. Her üniversitemizin belirleyeceği İklim Elçisi gençlerimizin de katkısıyla 207 üniversite kampüsünün tamamını "İklim Dostu Kampüse" dönüştüreceğiz.
13. Tüm bunların sonucunda nihai hedefimiz; Türkiye'nin iklim değişikliği için aldığı önlemleri, uyum politikalarını, yeni çevreci teknolojileri ve projelerimizi küreselleştirmektir, insanlığın hizmetine sunmaktır.
14. Akıllı şehir ve sıfır atık uygulamalarını yaygınlaştıracacağız.
15. Türkiye'nin her yerinde; enerji verimli, iklime duyarlı yerleşim alanları kuracağız.

MARMARA DENİZİ KORUMA ÇALIŞMALARI

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

İzninizle bu aşamadan sonra; Marmara Denizi'ni müsilajdan kurtarma seferberliğimiz kapsamında yürüttüğümüz çalışmalara değinmek isterim. Bakanlık olarak; müsilaj sorununu, gündeme geldiği ilk andan itibaren titizlikle takip ediyoruz.

6 Haziran'da bakanlıklarımız, valiliklerimiz, belediyelerimiz, bilim insanlarımız, STK'larımız ve özel sektörümüzün katılımıyla 22 maddelik Marmara Denizi Eylem Planı'mızı oluşturduk, tüm detayları milletimize ilan ettik.

(Not 4: Marmara Denizi Koruma Eylem Planı)

NOT 4 Marmara Denizi Koruma Eylem Planı

MARMARA DENİZİ KORUMA EYLEM PLANI

EYLEM 1

Marmara bölgesinde kirliliğin azaltılması ve izleme çalışmalarının yürütülmesi amacıyla; Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, ilgili kurum ve kuruluşlar, üniversiteler, sanayi odaları ve STK'lardan müteşekkil Koordinasyon Kurulu; Marmara Belediyeler Birliği bünyesinde işe Bilim ve Teknik Kurulu oluşturulacak.

EYLEM 2

Marmara Denizi Bütünleşik Stratejik Planı üç ay içerisinde hazırlanarak çalışmalar bu plan çerçevesinde yürütülecek.

EYLEM 3

Marmara Denizi'nin tamamını koruma alanı olarak belirleme çalışmaları başlatılacak, 2021 yılı sonuna kadar tamamlanacak.

EYLEM 4

Acil müdahale kapsamında 8 Haziran 2021 tarihinden itibaren, 7/24 esasıyla, Marmara Denizi'ndeki müsilajın bilimsel temelli yöntemlerle tamamen temizlenmesine yönelik çalışmalar başlatılacak.

EYLEM 5

Bölgede bulunan mevcut atıksu arıtma tesislerinin tamamı ileri biyolojik arıtma tesisine dönüştürülecek. Atıksuların ileri biyolojik arıtım yapılmaksızın Marmara Denizi'ne deşarjını engelleyici hedefler doğrultusunda çalışmalar yürütülecek.

EYLEM 6

Marmara Denizi'ne deşarj yapan atıksu arıtma tesislerinin deşarj standartları 3 ay içerisinde güncellenerek hayata geçirilecek.

EYLEM 7

Arıtılmış atıksuların mümkün olan her yerde yeniden kullanımı artırılabilecek, desteklenecek. Temiz üretim teknikleri uygulanacak.

EYLEM 8

Atıksu arıtma tesislerini gerektiği gibi işletmeyen OSB'lerin rehabilitasyon ve iyileştirme çalışmalarıyla ileri arıtma teknolojilerine geçişi hızlandırılacak.

EYLEM 9

Atıksu arıtma tesislerinin yapımı ve işletilmesini çok daha kolay hale getirmek için kamu-özel sektör işbirliği modelleri hayata geçirilecek.

EYLEM 10

Marmara Denizi'ne gemilerin atıksularının boşaltılmasının önlenmesine yönelik üç ay içerisinde düzenleme yapılacak.

EYLEM 11

Tersanelerde temiz üretim teknikleri yaygınlaştırılacak.

EYLEM 12

Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız tarafından yapılan çalışmalar çerçevesinde; alıcı ortama deşarj yapan atıksu arıtma tesislerinin tamamı 7/24 online izlenecek. Marmara Denizi'ndeki 91 izleme noktası 150'ye çıkarılacak. Türkiye Çevre Ajansı eliyle, Marmara Denizi ile ilişkili tüm havzalardaki denetimler uzaktan algılama, uydu ve erken uyarı sistemleri, insansız hava araçları ve radar sistemleri kullanılarak artırılacak.

EYLEM 13

Marmara Denizi kıyılarını kapsayacak şekilde Bölgesel Atık Yönetimi Eylem Planı ve Deniz Çöpleri Eylem Planı üç ay içerisinde hazırlanarak uygulamaya konulacak.

EYLEM 14

İyi tarım ve organik tarım uygulamaları ile basınçlı ve damlama sulama sistemleri yaygınlaştırılacaktır.

EYLEM 15

Marmara Denizi'yle ilişkili havzalarda, dere yataklarına yapay sulak alanlar ve tampon bölgeler oluşturularak kirliliğin denize ulaşması önlenecektir.

EYLEM 16

Zeytin karasuyu ve peynir altısu kaynağı kirliliğin önlenmesi için, atık su azaltımını gerçekleştirecek teknolojik dönüşümler sağlanacaktır.

EYLEM 17

Fosfor ve yüzey aktif madde içeren temizlik malzemelerinin kullanımı aşamalı olarak azaltılacaktır. Organik temizlik ürünleri teşvik edilecektir.

EYLEM 18

Marmara Denizi'mizdeki tüm hayalet ağlar 1 yıl içerisinde temizlenecek.

EYLEM 19

Balıkçılık faaliyetlerinin ekosistem temelli yapılması sağlanacak, koruma alanları geliştirilecek.

EYLEM 20

Müsilaj nedeniyle zarar gören balıkçılara ekonomik destek sağlanacaktır.

EYLEM 21

Deniz kirliliğinin önlenmesi ve vatandaşlarımızın bilinçlendirilmesi amacıyla çalışmalar yapılarak, kamuoyunun bilgilendirecek bir platform oluşturulacak.

EYLEM 22

Soğutma suları ve termal tesislerden oluşan sıcak suların Marmara Denizine etkilerinin azaltılmasına yönelik tedbirler alınacak.

Eylem planımız kapsamında; 7 gün 24 saat çalışarak, Marmara’ımızda deniz yüzeyini tamamen müsülajdan arındırdık. Şimdi uzun vadeli, kalıcı çözümleri içeren Bütünleşik Stratejik Planımızı uygulamaya koyduk.

Temizleme Çalışmaları

Temizleme Çalışmaları

Önce

Önce

Önce

Sonra

Sonra

Sonra

Haziran başından bu yana; kurduğumuz alt çalışma gruplarımızdan, bilim ve teknik kurulumuza, bütünleşik stratejik planımızdan, deniz temizliği seferberliğimize, izleme ve denetim faaliyetlerimizi ve tüm çalışmalarımızı 32 başlık altında gerçekleştiriyoruz.

(Not 5: Marmara Denizi İzleme, Analiz, Denetim Faaliyetlerimiz ve Uygulamalarımız)

Hızlıca atık su arıtma sistemlerimizi en ileri teknolojiye taşıyacak, tüm kalıcı adımları kararlılıkla atacak, denizlerimizdeki doğal yaşamı kurtaracağız.

Hedefimiz, Yaşayan ve Yaşatan Bir Marmara!

NOT 5 Marmara Denizi İzleme, Analiz ve Denetim Faaliyetlerimiz

1. Marmara Denizi'ni merkeze alan izleme faaliyetlerini yoğunlaştırdık. 2021 yılı Haziran ve Eylül aylarında izleme çalışmalarını genişleterek 700 km'lik tarama hattında ve toplamda 441 noktada gerçekleştirdik. Yaz başında özellikle 10-25 metre derinlikte sıkışan ve yoğun biçimde görülen müsilaj tabakalarını Eylül ayında gözlemlemedik.
2. 4 Haziran'da 700'ü aşan bilim insanı, kurum temsilcisi, STK ve belediye yetkilisinin katılımıyla "Marmara Denizi'nde Müsilaj Problemi ve Çözüm Önerileri Çalıştayı"nı gerçekleştirdik.

3. 5 Haziran'da İstanbul'da; Marmara Belediyeler Birliği Çalıştay Değerlendirme Toplantısı'nı tüm kurumların temsilcileri ve belediyelerle birlikte yaptık.

4. 6 Haziran'da Kocaeli'nde Marmara Denizi Eylem Planı Koordinasyon Toplantısı'nı gerçekleştirdik.

Toplantıda, Marmara Denizi'ne kıyısı olan belediyelerin yanı sıra ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile bilim insanlarının katılımıyla 22 maddelik Marmara Denizi Eylem Planı'nı oluşturduk.

5. 8 Haziran'da, Marmara Denizi'ndeki müsilajı temizlemek için, sanatçı, sporcu, akademisyen, öğrencilerle; yine dernekler, vakıflar, belediyelerle Türkiye'nin En Büyük Deniz Temizliği Hareketini başlattık. Tam 15 bölgede; hem karadan hem denizden temizlik çalışmalarımızı yaptık.

6. Atıksu arıtma tesislerinin deşarj standartlarının kısıtlanmasına yönelik olarak "Marmara Deniz Havzası Eylem Planı Kapsamında Deşarj Standartlarında Kısıtlama Genelgesi"ni 22 Haziran'da yayımladık. Genelgeyle, her bir sektör için yeni bir deşarj standardı düzenlemesi yaptık, yaklaşık %50'ye kadar kısıtlamalar getirdik.

7. Uzmanlardan müteşekkil 15 Alt Çalışma Grubu oluşturduk. Eylem planı kapsamında yapılan tüm çalışmaları, çalışma gruplarının hazırladığı raporlar doğrultusunda tamamen bilimsel bir zemin üzerinde yürütüyoruz.

8. Marmara Belediyeler Birliği bünyesinde Bilim ve Teknik Kurulu'nu 23 Haziran tarihinde oluşturduk.

9. 7 Temmuz 2021 tarihi itibarıyla; müsilaj temizleme çalışmalarını Marmara Deniz yüzeyinde müsilaj görülmemesi sebebiyle tamamladık. Toplam 11.129,3 m3 müsilajı toplayarak bertaraf ettik.
10. 14 Temmuz 2021 tarihinde Marmara Denizi Eylem Planı Koordinasyon Kurulu 2. Toplantısını gerçekleştirdik.
11. Üniversiteler ve belediyelerle Noktasal Kaynaklı Kirliliğin Tespiti Projesini yürütüyoruz. Proje kapsamında 445 evsel, kentsel ve endüstriyel atıksu arıtma tesisini yerinde inceledik. 201 tesisle ilgili yapılması gerekenleri belirledik.
12. Marmara Denizi'ne kıyısı olan illerde denetimlere 7/24 esasıyla devam ediyoruz. Bölgede adeta denetim seferberliği ilan ederek Cumhuriyet tarihinin en kapsamlı, en geniş katılımlı evre denetimi çalışmasını başlattık. Bu alışma kapsamında Marmara Denizinde kirliliğe neden olabilecek muhtemel kirleticiler kaynakların tamamını denetledik. Bugün itibarıyla toplam 13.140 kara kökenli kirleticiler, 75.411 deniz aracı olmak üzere toplam 88.551 denetim gerçekleştirdik. Yapılan denetimlerle 899 işletmeye ve 99 deniz aracına toplam 131 milyon 600 bin lira idari para cezası uyguladık. 140 işletmenin faaliyetini durdurduk.
13. 22 Ekim 2021 tarihinde Marmara Denizi Eylem Planı Koordinasyon Kurulu 3. Toplantısında; 18 stratejik hedef, 43 ana faaliyet, 132 alt faaliyetten oluşan Marmara Denizi Bütünleşik Stratejik Planını Koordinasyon Kurulunun onayıyla yürürlüğe koyduk.

14. Stratejik planının kapsamını İstanbul ve Çanakkale boğazları, Susurluk Havzası, Marmara Denizi Hidrolojik Havzası'nı içine alacak şekilde belirledik.
15. Marmara Denizi doğal yapısı, zengin flora-faunasıyla nadir alanlardan biridir. 200 balık türünün yaşadığı ve göç yapan pek çok türün yumurtlama alanı olan Marmara Denizi'ni Özel Çevre Koruma Bölgesi olarak ilan ettik.
16. Mevcut durumda havzada arıtılan atıksuların %46'sı ileri biyolojik arıtmadan geçirilirken, bu oranı 2024 yılında %100'e ulaştıracağız.
17. Ülke genelinde %3,2, Marmara özelinde ise %1,2 olan arıtılmış atıksuyun yeniden kullanım oranını 2023 yılında %5'e çıkaracağız. Böylece her yıl, İstanbul'un şebekeye verilen 1 aylık su miktarını geri kazanmış olacağız.
18. Atıksu arıtma tesislerinin kamu özel işbirliğiyle inşası ve/veya işletilmesine yönelik olarak da özel bir çalışma başlattık. 3996 sayılı "Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli İle Yaptırılması Hakkında Kanun"a ek madde olacak şekilde bir çalışma yaptık. Bunu da hızlıca neticelendirecek, tesislerinin yapım hızını, maliyetini ve kalitesini arttıracaktır.
19. Tarım ve Orman Bakanlığı'yla TÜBİTAK-MAM 2021 yılında Marmara Denizi Havzası Yayılı Kaynaklı Kirlilik Yükleri ve Alınacak Tedbirler çalışması yaptılar. Havzada, 329.387 ton/yıl toplam azot ve 78.257 ton/yıl toplam fosfor kirliliğinin oluşma potansiyeli olduğu tespit edildi. Marmara Denizi'ne toplam azot ve toplam fosfor kirliliğinin ne kadarının ulaştığına ilişkin modelleme çalışması devam ediyor.

- 20.** TÜBİTAK-MAM tarafından Marmara Havzası'nda kaynağında oluşan kirliliğin denize ulaşmaması amacıyla yapay sulak alanların inşa edilmesi önerildi. Yapay sulak alan inşa edilebilmesi için 28 adet potansiyel yapay sulak alan yeri belirledik. Çalışmalar başladı.
- 21.** Tarımsal faaliyetlerden kaynaklı kirliliğin önlenmesine yönelik iyi tarım uygulamalarının yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar devam ediyor. Bu yıl Marmara ve Susurluk Havzalarında bulunan 7 ilde toplam 53 proje kapsamında 128 bin dekar araziye Modern Sulama Sistemleri ile sulamak için %50 hibe desteği veriyoruz. Şu an iyi ve organik tarım uygulamaları yapılan mevcut alan 1.000 hektar. Biz bu alanı 2024 yılında 10.000 hektara çıkaracağız.
- 22.** Bir bölümü hazır olan Yerel İklim Değişikliği Eylem Planlarını 2021 yılı sonu itibari ile Marmara genelinde tamamlayacağız. Şu an İstanbul, Kocaeli ve Bursa İklim Değişikliği Eylem Planlarını uyguluyor. Balıkesir'in planları bitmek üzere. Tekirdağ, Çanakkale ve Yalova'mız için de TÜBİTAK-MAM ile belediyelerimiz çalışmalarını yılın sonuna kadar tamamlayacaklar.
- 23.** Marmara Denizine kıyısı olan 7 il ve Kütahya'da saha ziyaretleri gerçekleştirilerek deniz çöpleri ve sıfır atık uygulamaları ile ilgili mevcut durumu inceledik. Bölgesel eylem planına yönelik ihtiyaçları tespit ettik. Çalışmalar ve yatırımların gerçekleşmesine dair çalışmalar devam ediyor. Proje Eylül 2021'de başladı, Aralık 2021'de tamamlanacak.

24. Mevzuat çalışmaları tüm hızıyla devam ediyor. Su Kirliliği Kontrolü, Tarsanelerin Çevresel Yönetimi, Entegre Kirliliğin Önlenmesi ve Kontrolü, Atıksu Arıtma Tesislerinin Teknik Usullerine yönelik yaptığımız yeni düzenlemelerini yılsonuna kadar yayımlayacağız.

25. Eylem planı çerçevesinde 5000 m³ debimetrenin altında bulunan tesisleri de izleme kararı aldık ve bu tesisler içinde debimetre ve otomatik numune alma sisteminden oluşan izleme sistemini kurmaya başladık. Bu çalışmamızı 2021'in sonunda tamamlayacak ve aldığımız verileri Bakanlık Sürekli İzleme Merkezi'nden takip edeceğiz.

26. En büyük sorunlardan biri olan endüstriyel tesislerin kullandığı soğutma suları konusunda da önemli bir adım attık. Artık bu suların giriş ve çıkışlarını, debi ve sıcaklıklarını online takip edeceğiz.

27. Balıkçılık faaliyetlerinin kontrolü noktasında da önemli adımlar attık. Yasadışı avcılık yoluyla oluşabilecek av baskısına engel olmak amacıyla denetimlere ara vermeden devam ediyoruz.

27 Ağustos'ta Çanakkale'de mercan resiflerinin bulunduğu alanları balıkçılık koruma alanı olarak belirledik. Marmara Denizi'nden avcılık yoluyla elde edilen su ürünlerinin dökme olarak balık unu ve balık yağı fabrikalarına nakledilmesini yasakladık.

28. İstanbul Adalar Bölgesi'nde uygulamaya başladığımız Yapay Resif Projesi ile kaçak/yasak avcılığı engelliyor, biyoçeşitliliği koruyoruz. Bu kapsamda şu an 35 olan yapay resif tarlası sayısını 440'a çıkaracağız.

29. Şu an itibari ile Marmara Denizinden 50.000 m2 hayalet ağ çıkardık, 2024 yılına kadar 150.000 m2 hayalet ağ çıkarıp bertaraf edeceğiz.
30. Çevre dostu temizlik ürünlerini teşvik ediyoruz. Fosforsuz temizlik malzemelerine geçiş için teknik ve idari çalışmalarımızı tamamladık. Temizlik malzemelerinde çevre etiketli ürünlerin kullanım oranı şu an %25. Biz bu oranı 2024 yılında %100'e çıkaracağız.
31. Marmara Bölgesi'ndeki 7 kıyı ili ve bu illere bağlı 52 kıyı ilçesinde Sıfır Atık Mavi eğitimlerini TURMEPA koordinasyonunda yürütüyoruz.
32. Marmara Denizi Eylem Planı kapsamında yürütülen çalışmalar ve gelişmelere ilişkin bilgileri; www.marmarahepimiz.com sitesinde ve sosyal medyadan düzenli olarak paylaşmaya devam ediyoruz.

RİZE, GİRESUN, KASTAMONU, SİNOP, BARTIN ÇALIŞMALARI

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

İklim değişikliğinin bir başka olumsuz sonucunu, özellikle Karadeniz Bölgesinde yaşadığımız sel afetleriyle görüyoruz.

2021 yılında meydana gelen seller nedeniyle çok acılar yaşadık. Onlarca vatandaşımızı kaybettik. Selden etkilenen tüm bölgelerimizde arama kurtarma faaliyetlerimizi, hasar tespit çalışmalarımızı en hızlı şekilde tamamladık.

Bu süreçte hiçbir vatandaşımızı mağdur etmedik. Kira, eşya ve taşınma yardımlarımızı aksatmadan yaptık. Şehirlerimizin alt yapısını tamamen yeniledik.

Bugün Rize, Giresun, Kastamonu, Sinop ve Bartın'da 2.248 konut, 220 köy evi, 132 iş yeri ve 5 çay evini süratle yapıyoruz.

Artvin

Artvin

Giresun - Doğankent

Giresun - Doğankent

Giresun - Dereli

Giresun - Dereli

Köy Evi Projesi

Köy Evi Projesi

Kastamonu / Bozkurt Konut + Ticari Adalar

Afet Konutları

Bozkurt 3. Bölge

Bozkurt 4. Bölge

Kastamonu / Bozkurt Meydan Projesi

Kastamonu / Bozkurt Meydan Projesi

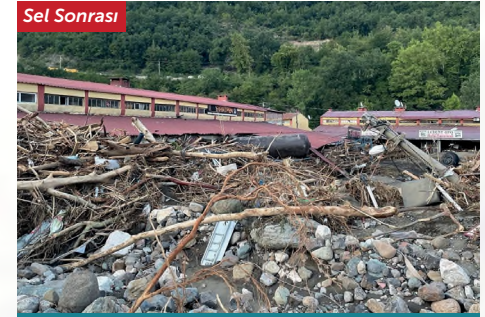

Kastamonu / Bozkurt Meydan Projesi

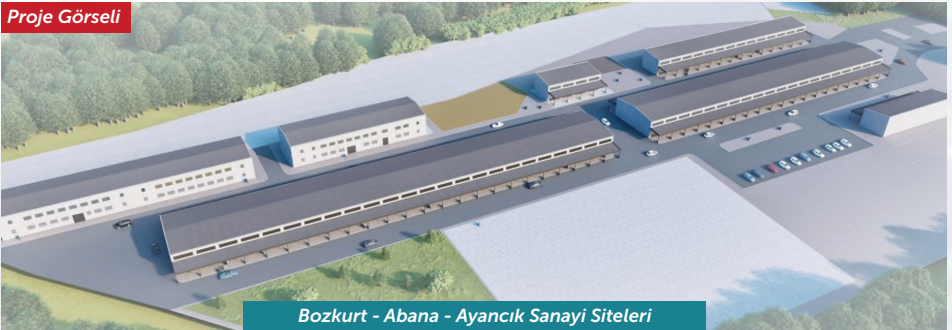
Sel Sonrası

Ayancık Sanayi Sitesi

Sel Sonrası

Bozkurt Sanayi Sitesi

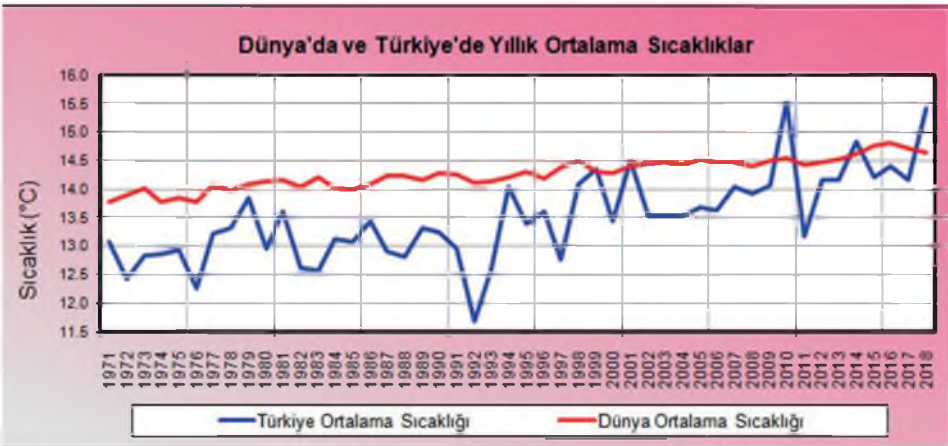
Proje Görself

Bozkurt - Abana - Ayancık Sanayi Siteleri

ANTALYA VE MUĞLA'DA YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR

Birleşmiş Milletler Raporlarına göre; son 5 yıl, dünya tarihinin en sıcak yılları oldu. 2021 yılında Antalya'da sıcaklıklar 50 derecenin üzerine çıktı. İşte iklim değişikliğinin bir sonucu olan bu sıcaklıklar; başta Antalya ve Muğla olmak üzere ülkemizin her yerinde yangınlara sebep oldu.

Yangınların başladığı 28 Temmuz'da, tıpkı diğer afet bölgelerinde olduğu gibi aynı seferberlik anlayışıyla; Antalya ve Muğla için, sahada çalışmalarımızı sürdürdük.

Köylerimizin altyapısını yeniledik. 2+1, 3+1 büyüklüklerdeki köy evlerimizi, kendi yerinde, yöresel mimariye uygun, ahırıyla, deposuyla, camilerimizle, okullarımızla birlikte yapıyoruz.

Antalya ve Muğla'da toplam 1.423 konut ve 730 ahır inşa ediyoruz.

Sel ve yangın afetleri sonrası inşaatlarını başlattığımız konutlarımızı, nasıl Elazığ'da, Malatya'da, Kartal'da söz verdiğimiz gibi, 1 yılda teslim ettiysek afet bölgelerimizin tamamında yaptığımız konutlarımızı da 1 yıl içerisinde vatandaşlarımıza teslim edeceğiz. Şunu da ilave etmek isterim ki; devlet olarak, son yıllarda yaşadığımız sel, heyelan, yangın gibi afetlerde en kapsamlı, en başarılı afetle mücadele ve seferberlik sürecini yürüttük.

Son bir yıl içerisinde Amerika, İngiltere ve Fransa'da yaşanan afetler sonrasında karşılaşılan kötü ve çaresiz manzarayla vatandaşımızı asla karşı karşıya bırakmadık. Hamdolsun vatandaşlarımızın hayatlarını en kısa sürede normale döndürdük.

SIFIR ATIK PROJESİ, TÜRKİYE ÇEVRE AJANSI, ÇEVRE YATIRIMLARI

Değerli Milletvekilleri,

Son 200 yıldır, yaşanan teknolojik gelişmeler nedeniyle, sanayileşme hızlı bir şekilde artış göstermiştir. Bu artış; köyden kente göçü başlatmış; çarpık kentleşme, derme çatma alt yapı ve çevre kirliliği sorunlarını ortaya çıkarmıştır. Artık bütün devletler; çevre kirliliğine engel olmak için politikalar geliştirmektedir.

Türkiye, 2017 yılında ülkemizin en büyük çevre hareketini, Sıfır Atık Projemizi Saygıdeğer Emine Erdoğan Hanımefendinin himayelerinde başlatmıştır.

Sıfır Atık Projesi'ni sadece bir atık ve geri dönüşüm projesi olarak görmüyoruz. Sıfır Atık Projemiz aldığı uluslararası ödüllerle bugün artık, sınırları aşan uluslararası bir projeye dönüşmüş durumdadır.

Birleşmiş Milletler Tarafından Ödüllendirilen Sıfır Atık Projemiz

Şu ana kadar 116 bin kurum binamızda sıfır atık sistemini kurduk ve uyguluyoruz. 24.2 milyon ton atığı ekonomimize kazandırdık. 3 milyon ton sera gazı salınımını önledik. 265 milyon ağacımızı kurtardık. %13 olan geri kazanım oranımızı %22,4'e çıkardık.

30 milyar liralık ekonomik kazanç sağladık. İnşallah bu hızla; atıkların geri kazanım oranını 2023'te %30'a çıkaracağız.

116 bin

kurum binasında
uygulama başladı.

**3 milyon
ton sera gazı**

salınımını önledik.

**24,2 milyon
ton atığı**

topladık, ekonomiye
kazandırdık.

30 milyar lira

ekonomik kazanç
sağladık.

Ülkemizdeki plastik poşet kullanımını %75 azalttık. Böylece poşet kaynaklı 354 bin ton plastik atığın oluşumunu engelledik.

Türkiye Çevre Ajansı'mızla depozito yönetim sistemini kuruyoruz. Online merkezi veri sistemini ve internet bağlantılı depozito iade makinalarımızı hazırlıyoruz.

Uygulamayı 2022 Ocak ayı itibarıyla başlatacağız. Ekonomimize yıllık 4 milyar lira katkı ile on binlerce vatandaşımıza istihdam sağlayacağız

Atık azaltma çalışmalarından yerel yönetimlerin çevre yatırımları için verdiğimiz finansal desteklere; deniz koruma projelerinden atıksu ve katı atık yatırımlarına; vatandaşlarımıza daha sağlıklı bir şehir hayatı sunmak için geliştirdiğimiz bisiklet ve yeşil yürüyüş yollarından izleme ve denetim faaliyetlerine kadar; doğamızı korumak amacıyla yürüttüğümüz proje ve yatırımlarımızı kararlılıkla yürütüyoruz. **(Not 6: Çevre Yatırımlarımız)**

NOT 6 Çevre Yatırımlarımız

1. Ülkemizde bir çevre seferberliği başlattık. Bu seferberlikle 116 bin kurum binamızda sıfır atık sistemini kurduk.
2. Yayınladığımız Sıfır Atık Yönetmeliğiyle; 2021'nin sonuna kadar OSB, havaalanları, limanlar, terminaller, akaryakıt istasyonları, AVM ve zincir marketlerinin tamamı sıfır atık sistemlerini kuracaklar.
3. %13 olan geri kazanım oranımızı %22,4'e çıkardık. Toplam 24.2 milyon ton atığı ekonomiye kazandırdık. 3 milyon ton sera gazı salımını önledik. Ülkemize 30 milyar liralık ekonomik kazanç sağladık.
4. Cumhuriyet tarihinde görülmemiş bir doğa koruma seferberliği başlattık ve 265 milyon ağacımızı kurtardık.
5. Yine 7'den 70'e, 12.5 milyon vatandaşımıza sıfır atık eğitimi verdik.

6. Sıfır Atık Mavi'yle mavi vatanımızı her türlü kirlilikten arındırıyoruz. Şu ana kadar 88 bin ton deniz çöpü topladık, bertarafa gönderdik.
7. Temiz denizlerin bir göstergesi olan mavi bayraklı plaj sayısı 2002 yılında 151 iken, 2021 yılında 519'a ulaştı.
8. Ülkemizdeki plastik poşet kullanımını %75 oranında azalttık. Böylece poşet kaynaklı 354 bin ton plastik atığın oluşumunu engelledik.
9. Meclisimizin destekleriyle, "kirleten öder" prensibi doğrultusunda Geri Kazanım Katılım Payı Uygulamasını başlattık. Bu uygulamayla şehirlerimizde atık yönetimi altyapısını geliştirmek için yerel yönetimlerimize finans desteği sağlıyoruz.
10. Depozito Yönetim Sisteminin kurulması ve işletilmesi ile geri kazanılabilir atıkların yönetimini daha aktif bir şekilde yürütmek için ülkemizde bir ilk olan Türkiye Çevre Ajansını kurduk.
11. Ajansla depozito iade sistemini daha etkin bir şekilde yürüteceğiz. Depozito yönetim sisteminin işletileceği ve izleneceği online merkezi veri sisteminin hazırlıklarını tamamlamak üzereyiz.
12. Sisteme dâhil edilen ambalajların yeni standartlara uygun olarak ürettirilmesi ve kayıt altına alınmasına yönelik uygulamayı da inşallah 2022 Ocak ayı itibarıyla başlatacağız.

Kayıt altına alacağımız bu çevreci ambalajları da kademeli bir geçiş ile 2022 yılının ikinci yarısında tüketicilere ulaştıracağız.

- 13.** Diğer taraftan vatandaşlarımızın geri getireceği ambalajların alınarak depozito ücretlerinin iade edileceği yerler için altyapıyı planlıyoruz. Depozito İade Noktalarında özel-teknolojik internet bağlantılı depozito iade makinalarıyla hizmet vereceğiz.
- 14.** 2022 yılı ocak ayı itibariyle; Depozito İade Noktalarını oluşturmaya ve bu noktaların işletilmesi için gerekli iş gücüne yönelik faaliyetlerimiz başlayacak. Binlerce kişiye yeni bir istihdam alanı oluşturmuş olacağız. İnşallah 20 yıl içerisinde ekonomiye 6 milyar avro katkı ile yaklaşık on binlerce kişiye istihdam sağlanacak.
- 15.** Arıtma tesislerimizle, bugün belediye nüfusunun %89'una atıksu arıtma hizmeti veriyoruz. İnşallah 2023 yılına geldiğimizde, hiçbir atıksu, arıtılmadan doğaya deşarj edilmeyecek. Bugün arıtılarak kullanılan atıksuların oranını %3,2'ye çıkardık. Hedefimiz bu oranı 2023 yılında %5'e, 2030 yılında ise %15'e çıkarmaktır.
- 16.** 2002 yılında 15 olan katı atık düzenli depolama tesisi sayımızı, 2021 yılı Ekim ayı itibarıyla 91'e çıkardık. Bu tesislerle, 1.195 belediyede nüfusumuzun % 85'ine, yani 65,8 milyon vatandaşımıza hizmet veriyoruz. Bu alanlarda sadece atığı depolamıyor, geri kazanıma öncelik veren ön işlem tesislerini de hayata geçiriyoruz. Hedefimiz 2023 yılında ülke nüfusunun tamamının katı atık düzenli depolama hizmeti almasını sağlamaktır.
- 17.** Yerel yönetimlerimizin çevre yatırımlarına destek oluyoruz. Bu kapsamda son 19 yılda, 16 bin 278 adet projeye 3 milyar 272 milyon lira destek sağladık. Bu yıl içinde; yerel yönetimlerimize çevre yatırımları için toplam 414 milyon lira destek sağladık.

18. Avrupa Birliği fonlarından da yaklaşık 1 milyar avroluk hibe desteği ile çevre yatırımları gerçekleştiriyoruz. Bu kapsamda 30 projeyi tamamladık. 18 altyapı projesinin yapım çalışmaları devam ediyor.
19. Çevresel Etki Değerlendirmesiyle; çevresel etkisi olabilecek tesislere gerekli önlemleri aldık. Bugün itibariyle 34 bin 83 tesisimize Çevre İzin ve Lisans Belgesi düzenledik.
20. Atık yönetimine ilişkin izleme ve denetleme faaliyetlerinde, saha çalışmalarını destekleyecek şekilde tasarlanmış çevrimiçi uygulamaları hayata geçirdik.
21. Bu uygulamalardan biri olan Mobil Atık Takip Sistemi (MoTAT) ile tehlikeli atık taşıma süreci 7/24 izliyoruz. 2018 yılından bu yana 10 milyon ton tehlikeli atığın ve 21 bin ton ithal edilmiş plastik atığın güvenli şekilde taşınarak geri kazanımı ve bertarafını sağladık.
22. Havzalarımızı, denizlerimizi, hava kalitemizi ve kirletici vasfı yüksek olan tesisleri online olarak izlediğimiz, Sürekli İzleme Merkezi'mizi kurduk .
23. Kurulu kapasitesi 5.000 m³/gün üzerinde olan 333 atıksu arıtma tesisinden deşarj edilen atıksuları gerçek zamanlı olarak izliyoruz.
24. Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri ile arıtma tesisi çıkış suları değerleri yükseldiğinde alarm durumları il müdürlüklerimize ulaşmakta ve yasal işlem yapılmaktadır.
25. Bu sistemler sayesinde tesislerde 7/24 sürekli denetim gerçekleştiriyoruz.

- 26.** Tesislerde yaptığımız denetimlerin yanı sıra Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı çalışmaları kapsamında 11 enstitü ve 3 araştırma gemisi ile tüm denizlerimizde toplam 423 istasyonda kirlilik ve kalite durumunu izliyoruz.
- 27.** Ülkemize 2023 yılına kadar 3.000 km bisiklet yolu yapmak için yola çıktık. Şu ana kadar sadece Bakanlık eliyle toplamda 480 km bisiklet yolunu tamamladık. Projesi bitmiş 450 km bisiklet yolunun ise inşaa çalışmalarına hızla devam ediyoruz. Ayrıca, 60 km yeşil yürüyüş yolunu ve 7 km çevre dostu sokağı vatandaşlarımızın hizmetine açtık. 60 km yeşil yürüyüş yolunun çalışmaları ise devam ediyor. Ayrıca, Avrupa Bisiklet Ağı ile bağlantılı, ülkemizin tarihi, doğası ve kültürüyle öne çıkan bölgelerini de kapsayacak 3.165 km güzergâh için "Şehirlerarası Ulaşım ve Turizm Amaçlı Bisiklet Yolları Master Planı"nızı hazırladık, çalışmalarımızı başlattık.
- 28.** Hava kalitesi ölçüm istasyonu sayımızı 355'e çıkardık. Ayrıca 4 adet mobil hava kalitesi ölçüm aracı ile kirliliğin yoğun olduğu illerde hava kirliliği sorununu yerinde tespit edilmesi çalışmalarını yürütüyoruz.

EKOLOJİK KORİDORLAR VE MİLLET BAHÇELERİ

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Birleşmiş Milletler Dünya Koruma İzleme Merkezi'nce yapılan hesaplamalara göre; dünya genelinde depolanmış karbonun %15'i korunan ve yeşillendirilen alanlarda tutulmaktadır.

Doğal ekosistemler; iklim değişikliğinin getirdiği kuraklık, hastalık, fırtına gibi yeni koşullara karşı direnci arttırmaktadır.

Bu durum, yeni korunan alanlar oluşturmanın, ekolojik restorasyon ve şehir parklarına dair çalışmaların kritik önemini ortaya koymaktadır. Bu noktada; 3 özel çalışmamız var. 2023 yılına kadar tamamlamayı hedeflediğimiz ekolojik koridorlar, millet bahçelerimiz ve korunan alan genişletme çalışmalarımız.

Yüzlerce belediyemizi ve 81 ilimizi kapsayan ekolojik koridorlarımızla; ülkemizdeki tüm korunan alanları, şehirlerdeki yeşil alanlarla bütünleştiriyoruz.

Dünyada benzeri görülmemiş bir büyüklük ve sayıda olan "81 şehrimizde 81 milyon metrekare" millet bahçesi hedefiyle çıktığımız yolda, tam 67 milyon metrekareye ulaştık. 409 millet bahçemizi hızla yapıyoruz.

113 millet bahçemizi tamamlayarak vatandaşlarımızın hizmetine sunduk. Diğer millet bahçelerimizin yapım çalışmaları da devam ediyor.

İstanbul - Pendik Millet Bahçesi

Eskişehir Millet Bahçesi

Elazığ Millet Bahçesi

Sivas Millet Bahçesi

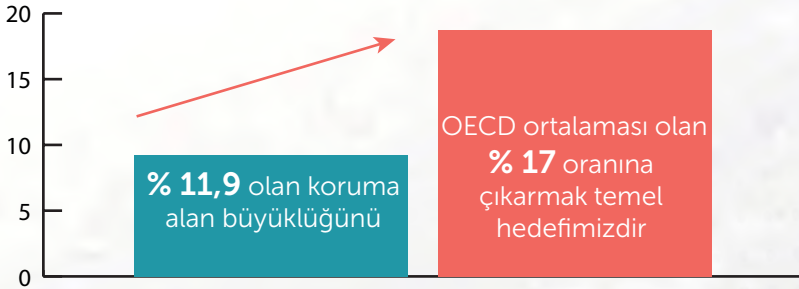
Trabzon - Vakfıkebir Millet Bahçesi

Geçtiğimiz hafta, Başkent Millet Bahçemizin açılışını milletimizle beraber coşkuyla gerçekleştirdik. 15 günde 1 milyondan fazla vatandaşımız; millet bahçemizi ziyaret etti.

Millet bahçelerimiz gibi korunan alanlarımızı da artırıyoruz. Son 2 yılda; korunan alan büyüklüğümüzü %9,6'dan %11,9'a çıkardık. Doğal alan ve tür kaybını engellemek için bu oranı OECD ortalaması olan %17'ye çıkaracağız.

Bugün itibarıyla ülkemizdeki korunan alan büyüklüğümüzü yaklaşık 93 bin km²'ye ulaştırdık. 395 hektar büyüklüğünde 147 adet doğal sit alanı ilan ettik.

Dünya genelinde özellikle son 20 yılda deniz koruma alanları hem sayı hem de alan olarak hızla artmıştır. 2000 yılında Denizel Koruma Alanlarının kapladığı toplam alan yaklaşık 2 milyon km² iken (okyanusların binde 7'si), 2020 yılı itibarıyla bu büyüklük 27 milyon km²'ye (okyanusların yüzde 7'si) ulaşmıştır. Son 20 yıl içinde 10 kattan daha fazla artış olmuştur.

Biz de ülke olarak, üç tarafı denizlerle çevrili ülkemizin denizel koruma alanı büyüklüğünü artırmak adına çok önemli bir adım attık. Geçtiğimiz hafta Cumhurbaşkanımızın imzasıyla; bilim insanlarımızın görüşleriyle hazırlanan çalışmayla; Marmara Denizini 'Özel Çevre Koruma Bölgesi' ilan ettik.

Bu tarihi kararla; ekolojik değeri, biyolojik çeşitliliği, doğal kaynakları, kültürel ve estetik değerleri yüksek olan Marmara Denizi'mizi koruma altına almış ve deniz yaşamının devamlılığını sağlamış oluyoruz.

Yine Akdeniz'imizi korumaya yönelik ulusal ve uluslararası platformlarda çalışmalar yürütüyoruz, görev alıyoruz.

Bu yıl, Akdeniz'in Kirlenmeye Karşı Korunmasını konu edinen Barselona Sözleşmesi'nin 22. Taraf Ülkeler Toplantısını 7-10 Aralık 2021 tarihleri arasında Antalya'da gerçekleştiriyoruz. 2 yıl boyunca Akdeniz çevresinin korunması için yapılacak çalışmaların dönem başkanlığını Türkiye olarak biz yürüteceğiz.

İL	MİLLET BAĞESİ
1	Adana Mevcut Stad Yerinde Millet Bahçesi
2	Adana Yüreğir Millet Bahçesi
3	Adana Yüreğir Cumhuriyet Millet Bahçesi
4	Adana Yüreğir Köprülü Millet Bahçesi
5	Adana Aladağ C Tipi Mesire Yeri Millet Bahçesi
6	Adana Pozantı C Tipi Mesire Yeri Millet Bahçesi
7	Adıyaman Millet Bahçesi
8	Besni Millet Bahçesi
9	Kahta Millet Bahçesi
10	Adıyaman Besni Su Gözü millet bahçesi
11	Erkmen Millet Bahçesi
12	Şuhut Millet Bahçesi
13	Merkez Çetinkaya Millet Bahçesi
14	Sandıklı Millet Bahçesi
15	Akharım Millet Bahçesi
16	İscehisar Eskihamam Millet Bahçesi
17	İscehisar Çukur Millet Bahçesi
18	Afyonkarahisar Emirdağ Millet Bahçesi
19	Yaylabağı Millet Bahçesi
20	Ağrı Millet Bahçesi
21	Ağrı Murat Nehri Millet Bahçesi
22	Ağrı Doğubayazıt Recep Tayyip Erdoğan Millet Bahçesi
23	Ağrı Diyadin Millet Bahçesi
24	Ağrı Hamur Millet bahçesi
25	Aksaray Millet Bahçesi
26	Aksaray Eski Millet Bahçesi
27	Aksaray Sultanhanı Millet Bahçesi
28	Aksaray Ortaköy Yunus Emre Millet Bahçesi
29	Aksaray Selçuklu Parkı millet bahçesi
30	Aksaray Recep Tayyip Erdoğan Millet Bahçesi
31	Aksaray Yeşilova Millet Bahçesi
32	Sofular Millet Bahçesi
33	Amasya Taşova Millet Bahçesi
34	Amasya Adnan Menderes Millet Bahçesi
35	Başkent Millet Bahçesi
36	Gölbashi Millet Bahçesi
37	Polatlı Millet Bahçesi
38	Ankara Cebeci Stad Yerinde Millet Bahçesi
39	Ankara İmrahor Vadisi Millet Bahçesi (I. ETAP)
40	Mamak Üreğil Millet Bahçesi
41	"Mamak Altiğaç Millet Bahçesi (MPGMYE TAHSİSLİ)"
42	"Ankara-Kızılcahamam Millet Bahçesi (BAKANLIĞIMIZA TAHSİS TALEP EDİLMİŞ)"
43	Ankara-Kahramankazan Millet Bahçesi
44	Çubuk Yıldırım Beyazıt Millet Bahçesi
45	Sincan Belören Millet Bahçesi
46	Akyurt Millet Bahçesi
47	Keçiören Bağlum Millet Bahçesi
48	Haymana Millet Bahçesi
49	Ayaş Millet Bahçesi
50	Gölbashi Hacılar Sevgi Çiçeği Millet Bahçesi
51	Altındağ Başpınar Millet Bahçesi
52	Gümüşluk Göleti ve Çevresi Millet Bahçesi
53	15 Temmuz C Tipi Mesire Alanı Millet Bahçesi
54	Gülhane Külliyesi Millet Bahçesi
55	Kalecik İncirlik Millet Bahçesi

İL	MİLLET BAĞESİ
56	Antalya Manavgat Türkbeleni
57	Serik Millet Bahçesi
58	Aksu Millet bahçesi
59	Kaş Millet Bahçesi
60	Muratpaşa Millet Bahçesi
61	Kepez Millet bahçesi
62	ARDAHAN Kaptanpaşa(Aziziye Kışlası) Millet Bahçesi
63	ARTVİN Artvin Yusufeli Millet Bahçesi
64	Aydın Nazilli Millet Bahçesi
65	Aydın Buharkent 15 Temmuz Millet Bahçesi
66	Efeler Millet Bahçesi
67	Merkez Kızınarı Millet Bahçesi
68	İvrindi Millet Bahçesi
69	Dursunbey Millet Bahçesi
70	Bigadiç Millet Bahçesi
71	Balıkesir Savastepe Millet Bahçesi
72	Balıkesir Sındırgı Kışla Millet Bahçesi
73	Balıkesir Kepsut Millet Bahçesi
74	Balıkesir Havran Millet Bahçesi
75	Balıkesir Karesi Millet Bahçesi
76	Bartın Millet Bahçesi
77	Bartın Kozcağız Millet Bahçesi
78	Batman Mevcut Stad Yerinde Millet Bahçesi
79	Batman Hasanköy Millet Bahçesi
80	Batman Tilmerç Millet Bahçesi
81	BAYBURT Bayburt Millet Bahçesi
82	Bilecik Gölpazarı Millet Bahçesi
83	Bilecik Millet Bahçesi
84	Bilecik Söğüt Millet Bahçesi
85	Bitlis Ahlat Millet Bahçesi
86	Tatvan Millet Bahçesi
87	Mutki Millet Bahçesi
88	Bitlis Ahlat Tunus Mahallesi Millet Bahçesi
89	Bitlis Merkez Millet Bahçesi
90	Bingöl Genç Millet Bahçesi
91	Bingöl Çapakçur Millet Bahçesi
92	Bingöl Recep Tayyip Erdoğan Mahallesi Millet Bahçesi
93	Bingöl Kiğı Millet bahçesi
94	"Bolu Merkez Alpagut Millet Bahçesi (MPGYE TAHSİSLİ)"
95	Gerede Esentepe B Tipi Mesire Alanı Millet Bahçesi
96	Gerede Demirciler B Tipi Mesire Alanı Millet Bahçesi
97	Burdur Millet Bahçesi
98	Burdur Gölhisar Millet bahçesi
99	Bursa Stad Yerinde Millet Bahçesi
100	Osmangazi Soğanlı Millet Bahçesi
101	Osmangazi Gökdere Millet Bahçesi
102	Mustafakemalpaşa Millet Bahçesi
103	Bursa Harmanlık Millet Bahçesi
104	"Osmangazi Çekirge Millet Bahçesi (MPGYE TAHSİSLİ)"
105	Bursa Nilüfer Millet Bahçesi
106	Bursa Bağlaraltı Parkı Millet Bahçesi
107	Bursa Vakıfköy Kent Parkı Millet Bahçesi
108	Bursa İnegöl Millet Bahçesi
109	Ezine Millet Bahçesi
110	ÇANAKKALE Lapseki Millet bahçesi
111	Biga Millet Bahçesi

	İL	MİLLET BAĞESİ
112	ÇANKIRI	Çankırı Orta Millet Bahçesi
113		Çankırı Eldivan Millet bahçesi
114	ÇORUM	Çorum Eski Stad Yerinde Millet Bahçesi
115		Aşdağul Millet Bahçesi
116		Çepni Millet Bahçesi
117		Çorum Dodurga Millet bahçesi
118		Çorum Alaca Millet bahçesi
119	DENİZLİ	Denizli Pamukkale Kuşpınar Millet Bahçesi
120		Çivril Millet Bahçesi
121		Denizli Merkezefendi Millet Bahçesi
122		Denizli Bekilli Millet Bahçesi
123		Denizli Seyir Tepesi Şehir Ormanı Millet Bahçesi
124	DIYARBAKIR	"Diyarbakır Stad Yerinde Millet Bahçesi (alan tokinin ihale sınırı)"
125		Sur Dicle Vadisi
126		Bağlar Millet Bahçesi
127		Hani Millet Bahçesi
128		Diyarbakır Bismil Millet Bahçesi
129		DÜZCE
130	EDİRNE	Havsa Millet Bahçesi
131		Keşan Millet Bahçesi D Tipi Mesire Alanı
132	Edirne Merkez Millet Bahçesi	
133	ELAZİĞ	Elazığ Eski Emniyet Müdürlüğü Millet Bahçesi
134		Elazığ Kovancılar Kapıaçmaz Mesire alanı Millet Bahçesi
135		Elazığ Kent-Köy Parkı Millet Bahçesi
136		Elazığ Şehit Mehmet Kaya Çelik Mesire alanı Millet Bahçesi
137		Elazığ Karakoçan Belediyesi Millet Bahçesi
138	Elazığ Kovancılar Çakırkaş Mesire alanı Millet Bahçesi	
139	ERZİNCAN	Erzincan Millet Bahçesi
140		Erzincan Demirkent Millet Bahçesi
141		Erzincan Tercan Camiiserif Millet bahçesi
142		Erzincan merkez binalı yıldırım parkı millet bahçesi
143	ERZURUM	Erzurum Yakutiye Millet Bahçesi
144		Erzurum Horasan Millet Bahçesi
145		Erzurum Hilalkent Millet Bahçesi
146		Erzurum Oltu Millet Bahçesi
147		Erzurum Bahar Kalkanı Millet Bahçesi
148		Yakutiye Aziziyeh Millet Bahçesi
149		Yakutiye Yüzüncü Yıl Millet Bahçesi
150		Şehit Polis Ali Kamacı ve Cahit Kaya Millet Bahçesi
151		Tortum Gölü Millet Bahçesi
152		İspir 1. Etap Millet Bahçesi
153	Horasan Camiikebir Mehmet Sekmen Parkı Millet bahçesi	
154	ESKİŞEHİR	Eskişehir Eski Stad Yerinde Millet Bahçesi
155		Odunpazarı Yenidoğan Millet Bahçesi
156		Beylikova Millet Bahçesi
157		Eskişehir Mihalgazi Millet Bahçesi
158	GAZİANTEP	Gaziantep Eski Stad Yerinde Millet Bahçesi
159		Yeşilvadi Millet Bahçesi
160		Hasan Celal Güzel Millet Bahçesi
161		Şehitkamil Seyrantepe Millet bahçesi
162		Şehitkamil Çıksorut Millet bahçesi
163	GİRESUN	Giresun Mevcut Stad Yerinde Millet Bahçesi
164		Giresun Bulancak Millet Bahçesi
165	GÜMÜŞHANE	Gümüşhane Karaer Millet Bahçesi
166		Gümüşhane Köse Millet bahçesi

	İL	MİLLET BAĞESİ
167	HAKKARI	Mir Kalesi Millet Bahçesi
168		Hakkari Yüksekova Millet Bahçesi
169	HATAY	Hakkari Merzan Mahallesi Millet Bahçesi
170		Hatay Mevcut Stad Yerinde Millet Bahçesi
171		İskenderun Millet Bahçesi
172		Hatay Dörtöl Millet Bahçesi
173		Hatay Belen Millet Bahçesi
174		Hatay Hassa Millet Bahçesi
175		Hatay Payas Millet Bahçesi
176		Hatay reyhanlı Millet bahçesi
177		Hatay İskenderun Millet Parkı Millet bahçesi
178		İĞDIR
179	İğdir Aralık Millet Bahçesi	
180	ISPARTA	Kuleönü Millet bahçesi
181		Atabey Millet Bahçesi
182		Karaağaç Millet Bahçesi
183		Eğirdir Millet Bahçesi
184		İsparta Senirkent Millet Bahçesi
185		Baruthane Tokipark Millet Bahçesi
186		Esenler 15 Temmuz Millet Bahçesi
187		Hoşdere Millet Bahçesi
188		Çırcıca Millet Bahçesi
189		Başakşehir (Kayaşehir Kuzey Yakası) Millet Bahçesi
190	Atatürk Havalimanı Millet Bahçesi	
191	Ayazma Millet Bahçesi	
192	Küçükçekmece Halkalı Millet Bahçesi	
193	Validebağ Korusu Millet Bahçesi	
194	Zeytinburnu Beştelsiz Millet Bahçesi	
195	İstanbul Üsküdar Nakkaştepe	
196	Yıldız Teknik Ün. Millet Bahçesi	
197	İstanbul Kartal ORhantepe Millet Bahçesi	
198	Kartal Çavuşoğlu Millet Bahçesi	
199	İstanbul Beşiktaş Millet Bahçesi	
200	Kayaşehir 1. Etap Millet Bahçesi	
201	Kayaşehir 2.3.4. Etap Millet Bahçesi	
202	Pendik Millet Bahçesi	
203	Esenler Askeri Alan Kuzey TEM Tarafında Millet Bahçesi	
204	İSTANBUL	Güngören Millet Bahçesi
205		Çatalca Millet bahçesi
206		Fatih Kara Surları Millet Bahçesi
207		Ümraniye Osmangazi Korusu Millet bahçesi
208		Sultanbeyli Millet Bahçesi
209		Çekmeköy Millet Bahçesi
210		İstanbul Arnavutköy Millet Bahçesi
211		İstanbul Beyoğlu Küçükpiyale Millet Bahçesi
212		İstanbul Beykoz Millet Bahçesi
213		Zeytinburnu Merkez Efendi Millet Bahçesi
214		Silivri Millet Bahçesi
215		Şile Millet Bahçesi
216		Bayrampaşa Millet Bahçesi
217		Ümraniye Millet Bahçesi (Hekimbaşı)
218		Sancaktepe Samandıra Millet Bahçesi
219		Kağıthane Millet Bahçesi B Tipi Mesire
220		Samandıra Aydos Ormanı Millet Bahçesi
221	Bağcılar Sevgi Ormanı Millet Bahçesi	
222	Güngören Güneştepe Millet Bahçesi	
223	Pendik Burla Braderler Korusu Millet Bahçesi	
224	Alibeyköy Millet Bahçesi	
225	Sultangazi Cebeci Millet Bahçesi	
226	Ayazma Plajı Millet Bahçesi	
227	Sultanbeyli Mimar Sinan B Tipi Mesire Alanı M.B.	

228	İZMİR	İzmir Çiğli Millet Bahçesi
229		İzmir Bergama Millet Bahçesi
230		İzmir Bayraklı Millet Bahçesi
231	KAHRAMAN MARAŞ	Elbistan Recep Tayyip Erdoğan Millet Bahçesi
232		Kahramanmaraş Millet Bahçesi
233		Kahramanmaraş Pazarcık Millet Bahçesi
234		Kahramanmaraş Türkoğlu Şekeroba Millet Bahçesi
235		Kahramanmaraş Kapıçam Tabiat Parkı Millet Bahçesi
236		Kahramanmaraş Kılılı Kıpaspark Millet Bahçesi
237		Elbistan Kümbet/Kaynarca Göleti ve Rekreasyon Alanı Millet bahçesi
238		Kahramanmaraş Türkoğlu Beyoğlu Millet Bahçesi
239	KARABÜK	Safranbolu Millet Bahçesi
240		Karabük Millet Bahçesi
241		Karabük Şehir Parkı Millet Bahçesi
242	Safranbolu Bulak Kanyonu Millet Bahçesi	
243	KARAMAN	Kemal Kaynaş Stadyumu Millet Bahçesi
244		Aktekke Millet Bahçesi
245	KARS	Merkez Örnek Mahallesi Millet Bahçesi
246		Merkez Cumhuriyet Mahallesi Millet Bahçesi
247	KASTAMONU	Kastamonu Millet Bahçesi
248	KAYSERİ	Melikgazi Millet Bahçesi
249		Kocasinan Keykubat Millet Bahçesi
250		Kayseri Hacılar Millet Bahçesi
251		Kayseri Talas Millet Bahçesi
252	KIRIKKALE	Kırıkkale-Bahşılı Celal Bayar Millet Bahçesi
253		Kırıkkale Keskin Millet Bahçesi
254		Kırıkkale Merkez Millet bahçesi
255	KIRKLARELİ	Kırklareli Karakaş Millet Millet Bahçesi
256		Pınarhisar Millet Bahçesi
257	KİRŞEHİR	Alpullu Millet Bahçesi
258		Kırşehir Mucur Millet Bahçesi
259		Kırşehir Kuşdili Millet Bahçesi
260		Kırşehir Çiçekdağı Millet Bahçesi
261		Kırşehir Kaman Millet Bahçesi
262		KİLİS
263	Kocaeli Gebze Millet Bahçesi	
264	Kocaeli Gebze Çayırova Millet Bahçesi	
265	Kocaeli Darıca Millet Bahçesi	
266	Kocaeli Derince Millet Bahçesi	
267	Gölcük Millet Bahçesi	
268	Kocaeli Dilovası Millet Bahçesi	
269	Kocaeli İzmit Millet Bahçesi	
270	Kocaeli Körfez Millet Bahçesi	
271	Gebze Eskişehir Millet Bahçesi	
272	Gebze Tatlıkuyu Vadisi Millet bahçesi	
273	Derince Dömbüldek Pınarı Mesire Alanı Millet Bahçesi	
274	Kandıra Gürgenpınar Mesire Alanı Millet Bahçesi	
275	Kandıra Kumcağız Atipi Mesire Alanı Millet bahçesi	
276	Başiskele Millet Bahçesi	

	İL	MİLLET BAHÇESİ	
277	KONYA	Konya Meram Millet Bahçesi	
278		Konya Stad Yerinde Millet Bahçesi	
279		Konya Seydişehir Millet Bahçesi	
280		Konya Sarayönü Millet Bahçesi	
281		Konya Karapınar Millet Bahçesi	
282		Konya Beyşehir Millet Bahçesi	
283		Konya Ereğli Millet Bahçesi	
284		Yalıhüyük Millet Bahçesi	
285		Konya Tuzlukçu Millet Bahçesi	
286		Konya Kadınhanı Millet Bahçesi	
287		Konya Çumra Millet Bahçesi	
288		Konya Ilgın Millet Bahçesi	
289		Kadınhanı Güngören Millet bahçesi	
290		Konya Altınkin millet bahçesi	
291		KÜTAHYA	Kütahya Evliya Çelebi Millet Bahçesi
292			Kütahya Tavşanlı Zincirlikaya Millet Bahçesi
293			Kütahya Tavşanlı Şabandede Mesire Alanı Millet bahçesi
294			Kütahya Şaphane Millet Bahçesi
295	Kütahya Gediz Millet bahçesi		
296	Kütahya Tavşanlı Karakova Millet Bahçesi		
297	Malatya Mevcut Stad Yerinde Millet Bahçesi		
298	Vahap Küçük Millet Bahçesi		
299	Yeşilyurt Millet Bahçesi		
300	Beylerderesi Millet Bahçesi		
301	MALATYA	Çöşnük Beydağı Tabiat Parkı Millet Bahçesi	
302		Sümer Park 1. Etap Millet Bahçesi	
303		Yeşilyurt Tecde Mahallesi Millet Bahçesi	
304	MANİSA	Soma Millet Bahçesi	
305		Gördes Millet Bahçesi	
306		Ulucami ve Çevresi Koruma Alanı Millet Bahçesi	
307		Şehzadeler Parkı Millet Bahçesi	
308		Süreyya Tabiat Parkı Millet Bahçesi	
309		Manisa Gümüşçayı Masal Ormanı Mesire alanı Millet Bahçesi	
310		Manisa Ortaköy B Tipi Mesire Yeri Millet Bahçesi	
311		MARDİN	Midyat Millet Bahçesi
312			Midyat Binbaşı Abdurrahman Efendi Millet bahçesi
313			Nusaybin Millet Bahçesi
314	Mardin Artuklu Millet Bahçesi		
315	Mardin Kızıltepe Millet Bahçesi		
316	"Mersin 1-2 Etap Millet Bahçesi (2. ETABİ MPM'YE TAHSİSLİ)"		
317	MERSİN	Aydıncık Millet Bahçesi	
318		Mezitli Millet Bahçesi	
319		Silifke Muzaffer Yalçıntaş Çamlık Mesire Alanı Millet bahçesi	
320		Hamidiye Kışlası Millet bahçesi	
321	MUĞLA	Seydikemer Millet Bahçesi	
322		Yatağan Millet Bahçesi	
323		Dalaman Millet Bahçesi	
324		Akyaka Millet Bahçesi	
325		Köyceğiz Millet Bahçesi	
326		Muş-Malazgirt Millet Bahçesi	
327	MUŞ	Muş Eski Stad Yerinde Millet Bahçesi	
328		NEVŞEHİR	Nevşehir Merkez Millet Bahçesi
329	Gülşehir Millet Bahçesi		
330	Nevşehir Kozaklı Millet Bahçesi		
331	NİĞDE	Kayaardı Millet Bahçesi	
332		Azatlı Millet Bahçesi	
333		Çamardı Millet bahçesi	
334		Ulukışla Millet Bahçesi	

	İL	MİLLET BAĞÇESİ
335	ORDU	Ordu Millet Bahçesi
336		Ordu Kabataş Millet Bahçesi
337		Ordu Gürgentepe Millet Bahçesi
338	OSMANIYE	Kadirli Millet Bahçesi
339		Elek Millet Bahçesi
340		Osmaniye Merkez Millet Bahçesi
341	RİZE	Güneysu Millet Bahçesi
342		Rize Millet Bahçesi
343		İyidere Millet Bahçesi
344	SAKARYA	Sakarya Mevcut Stad Yerinde Millet Bahçesi
345		Serdivan Millet Bahçesi
346	SAMSUN	Samsun Mevcut Stad Yerinde Millet Bahçesi
347		Samsun Canik Millet Bahçesi
348		Samsun Bafra Millet Bahçesi
349		Samsun Çarşamba Millet Bahçesi
350		Yakakent Millet Bahçesi
351		Samsun Hasköy Meşe Orman Park Millet Bahçesi
352	SINOP	Boyabat Millet Bahçesi
353		Kent Meydanı Millet bahçesi
354	SIVAS	Sivas Eski Stad Yerinde Millet Bahçesi
355		Sivas Seyfebeli Millet Bahçesi
356		Sivas Zara Kızılırmak Millet Bahçesi
357		Sivas Merkez Yüceyurt Millet Bahçesi
358		Sivas Eğri Çimen Millet Bahçesi
359		Sivas Şarkışla Millet Bahçesi
360		Sivas Kadıburhanettin Mahallesi Millet bahçesi
361	SİİRT	Siirt Millet Bahçesi
362		Siirt Tillo Millet Bahçesi
363	ŞIRNAK	Şırnak Millet Bahçesi
364		Şırnak Uludere Millet Bahçesi
365	ŞANLIURFA	Şanlıurfa-Karaköprü Mehmetçik Millet Bahçesi
366		Şanlıurfa Viranşehir Millet Bahçesi
367		Birecik Millet Bahçesi
368		Haliliye Millet Bahçesi
369		"Eyyübiye Millet Bahçesi "
370		Harran Millet bahçesi
371		Hilvan Millet Bahçesi
372		Şanlıurfa Ceylanpınar Millet Bahçesi
373		Şanlıurfa Halfeti Millet Bahçesi
374		Akçakale Millet Bahçesi
375	TEKİRDAĞ	Tekirdağ Merkez Millet Bahçesi
376		Tekirdağ Çorlu Millet Bahçesi
377		Çorlu Florapark Millet Bahçesi
378		Hayrabolu Millet Bahçesi
379		Süleymanpaşa Yavuz Millet Bahçesi
380		Kapaklı Millet Bahçesi
381	Marmaraeğlisi Millet Bahçesi	
382	TOKAT	Tokat-Gümenek Millet Bahçesi (Merkez Ballidere)
383		Tokat-Turhal Millet Bahçesi
384		Niksar Millet Bahçesi
385		Reşadiye Millet Bahçesi
386	Tokat Erbaa Çamlık Kuru Parkı Millet Bahçesi	
387	TRABZON	Trabzon Akçaabat Eski Stad Yerinde Millet Bahçesi
388		Trabzon Avni Aker Eski Stad Yerinde Millet Bahçesi
389		Trabzon Vakıfkebir Millet Bahçesi
390	Trabzon Çarşbaşı Millet bahçesi	
391	TUNCELİ	Tunceli Millet Bahçesi
392	UŞAK	Uşak Millet Bahçesi
393		Uşak Ulubey Millet Bahçesi

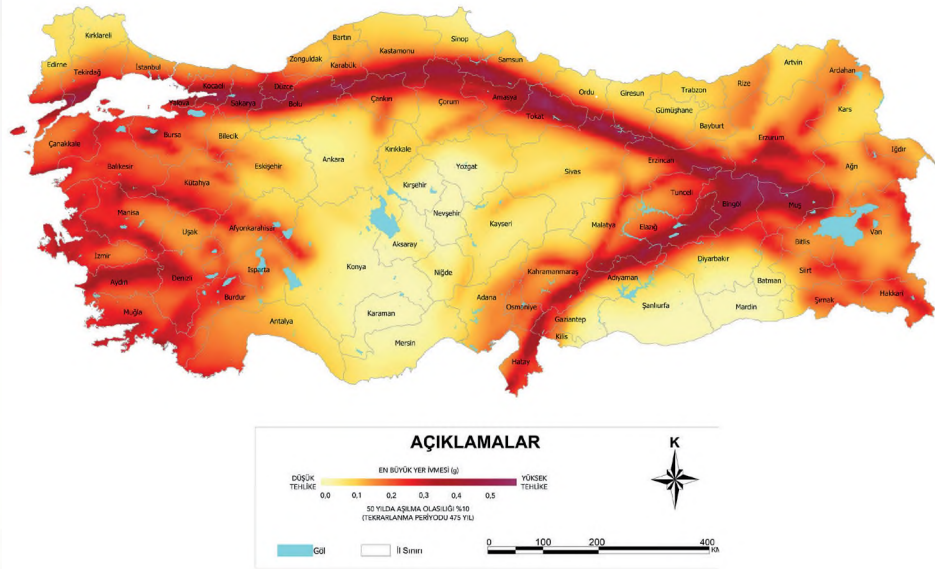
	İL	MİLLET BAĞÇESİ
394	VAN	Van Tuşba Akköprü Millet Bahçesi
395		Van İpekyolu Tepebaşı Millet Bahçesi
396		Tuşba Bardakçı Millet Bahçesi
397		Edremit Millet Bahçesi
398		Erciş Millet Bahçesi
399		Van Çatak 15 Temmuz Şehitleri Millet Bahçesi
400	YALOVA	Yalova Millet Bahçesi
401	YOZGAT	Çekerek Millet Bahçesi
402		Yozgat Saraykent Millet Bahçesi
403		Sorgun Millet Bahçesi
404		Yozgat Millet Bahçesi
405		Yozgat Candır Millet Bahçesi
406	ZONGULDAK	Kozlu Millet Bahçesi
407		Kıyı Düzenlemesi Millet Bahçesi
408		Zonguldak Lauvar Alanı Millet Bahçesi
409		Kozlu Şaban Bilgin Millet Bahçesi

TÜRKİYE'DE DEPREM VE KENTSEL DÖNÜŞÜM

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Binlerce yıllık şehircilik tecrübemizden aldığımız güçle, bilim ve teknolojinin tüm imkânlarını seferber ederek, akıllı şehir uygulamalarımızla 81 ilimizi geleceğe hazırlıyoruz.

Fakat bugün ülkemizin, şehirlerimizin ve insanımızın geleceğinin önünde devasa bir deprem gerçeği var. Son 120 yılda yaşadığımız depremler nedeniyle 80 bin canımızı kaybettik.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından başlatılan ve Türkiye'nin en büyük şehircilik hareketi olan Kentsel Dönüşüm Seferberliğiyle 81 ilimizin tamamında afetlere karşı risk taşıyan tüm binaları yeniliyoruz.

2012'den bu yana; vatandaşımızın can ve mal güvenliğini sağlamak adına 276 riskli alanda çalışmalarımıza kararlılıkla devam ediyoruz.

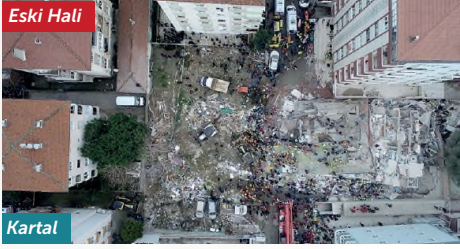
1.7 milyon konutun dönüşümünü tamamladık. Şu anda, sahada yatırım değeri 110 milyar lira olan 330 bin dönüşüm ve sosyal konutumuzun inşası da tüm hızıyla devam ediyor.

İstanbul'da da depreme hazırlık çalışmalarımızı aralıksız sürdürüyoruz.

Bugün; İstanbul'umuzun neresine giderseniz gidin orada mutlaka bir kentsel dönüşüm projemizi, yeni konutlarımızı, yeni iş yerlerimizi görürsünüz.

Bu kapsamda 367 bin konut ve iş yerinin kentsel dönüşümünü tamamladık. 130 bin bağımsız birimde kentsel dönüşüm çalışmalarımız ise devam ediyor.

TOKİ VE SOSYAL KONUT DEVRİMİ

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Cumhurbaşkanımızın 2003 yılında Türkiye'nin en acil ihtiyacı olarak belirlediği "Planlı Kentleşme ve Konut Üretim Seferberliği" ile aynı anda 81 ilimizde harekete geçildi.

Bugüne kadar TOKİ'mizle 4 bin 400 şantiyemizde, dünyada eşi ve benzeri olmayan bir konut sayısına ulaştık, ülkemize tam 1.1 milyon sağlıklı ve güvenli yuva kazandırdık.

Ankara Sincan'da Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın teşrifleriyle 1 milyonuncu konutun anahtar teslim törenini yapmanın mutluluğunu milletimizle birlikte yaşadık.

Sosyal devletin bir yansıması olan, "Ev Sahibi Olmayan Hiçbir Vatandaşımız Kalmayacak!" hedefiyle yolumuza devam ediyoruz.

TOKİ Başkanlığımızla, 829 şantiyede 178 bin konut ve ilave sosyal donatıların inşasını sürdürüyoruz.

Yine milletimizin büyük teveccüh gösterdiği 50 bin ve 100 bin sosyal konut projesi kapsamında tamamlanan ve yapımı devam edenlerle beraber 130 bin konut rakamına ulaştık.

Özet olarak; şu ana kadar kentsel dönüşümle, TOKİ konutlarımızla ve yapı denetim sistemimizle ülkemizdeki binaların %65'ini güvenli hale getirdik. 54 milyondan fazla vatandaşımıza afetlere karşı güvenli konutlarda oturma imkânı sağladık.

Değerli Milletvekilleri,

Tabi biz; kentsel dönüşümü sadece bu alanların dönüşümü olarak görmüyoruz. Bunun dışında; sel ve heyelan riski altındaki bölgeler için; az evvel de ifade ettiğim gibi yeni konutlarımızı, yaşam alanlarımızı üretiyoruz.

Tarihî meydanlarımız, kültür mirasımızın en zengin tezahürleridir. Milletimiz üzerinde derin izleri olan bu kentsel mirasın bozulmasına müsaade etmiyoruz. "Tarihe vefa, geçmişe saygı" sloganıyla; bugün tam 44 ilimizde; 79 tarihi meydanımızı yeniden ihya ediyoruz.

Ankara Hergelen Meydanı, Konya Mevlana Meydanı, Bursa Hanlar Bölgesi, Erzurum Tarihi Meydanı, Yozgat Çapanoğlu Cami, Kastamonu Nasrullah Cami çevresi, Muş, Bitlis, Kütahya, Sinop, Edirne, Isparta, Bingöl, Afyonkarahisar ve Kayseri yenileme projelerimizi sürdürüyoruz.

Yıllar boyunca vatandaşlarımızı rahatsız eden, esnafımızın rahat bir şekilde çalışmadığı sanayi alanlarını çok daha modern ve geniş alanlara taşıyoruz. 81 ilimize otelleri, restoranları, eğitim, sosyal ve kültürel alanlarıyla son derece güzel sanayi siteleri inşa ediyoruz. Bu kapsamda şimdiye kadar 4.842 sanayi iş yerini esnafımıza kazandırdık. Türkiye'nin ilk Sıfır Atık Sanayi Siteleri olan; Konya'da 2.690 dükkâna sahip motorlu sanayi sitesinin, 1.526 işyeri kapasiteli Samsun İlkadım Toybelen Sanayi Sitesinin temellerini attık.

Eski Hali

Konya

Proje Görşeli

Konya

Rize

Samsun

Osmaniye, Rize Çayeli, Afyonkarahisar Dinar, Amasya Suluova, Trabzon Akçaabat ve Arsin, Kayseri Kocasinan, Kütahya İnköy, Adana Sarıçam, Diyarbakır sanayi sitelerinin proje çalışmalarına başladık.

Yine yöresel dokuya uygun tarım köy projeleri yapıyoruz. Böylece köyde yaşayan vatandaşlarımızın üretimine ve bölgesel kalınmaya destek sağlamış oluyoruz. Daha önce 45 ayrı projede 7.400 tarım köy konutunun yapımını tamamladık.

Yine, hayvancılığımızı desteklemek adına yarın da Ağrı'ya giderek 10 bin 600 baş hayvan kapasiteli 314 ahır ünitesinin ve 3 veteriner binasının yer aldığı hayvancılık bölgesinin temellerini atacağız.

Böylece Ağrı'nın içinde bulunan, vatandaşlarımızı rahatsız eden, kirlilik oluşturan ahırları şehrin dışına taşıyoruz.

ELAZIĞ, MALATYA VE İZMİR DEPREMİ ÇALIŞMALARI

Değerli Milletvekilleri,

2020 yılında milletimizi yasa boğan Elazığ depreminin ardından, Elazığ ve Malatya'da, tarihin en büyük deprem dönüşümünü başlattık.

TOKİ'yle; depremde zarar gören vatandaşlarımız için Elazığ'da 23.677 konut ve 2.515 köy evi, Malatya'da 6.287 konut ve 1.555 köy evi yapıyoruz. 1 yıl geçmeden konutları teslim etmeye başladık.

Elazığ - Sürsürü Mahallesi

Elazığ - Bizmişen Mahallesi

Elazığ - Karşıyaka Mahallesi

Elazığ - Yazıkonak Mahallesi

Elazığ - Koçkale Köy Evleri

Elazığ - Değirmenönü Köy Evleri

Malatya - Gelinciktepe

Malatya - Pütürge

Malatya - Battalgazi Tarımköy Uygulaması

Malatya - Battalgazi Tarımköy Uygulaması

Elazığ ve Malatya'nın ardından İzmir'de yaşadığımız depremden sonra, İzmirli kardeşlerimizin yaralarını sarmak için var gücümüzle çalıştık. İzmir tarihinin en büyük deprem dönüşüm çalışmasını başlattık.

Izmir İli Hasar Tespit Durumu

İzmir depremi sonrasında 5.040 konut ve 349 iş yeri olmak üzere toplam 5.389 bağımsız birimin yapımına başladık.

Proje Görselleri

Proje Görselleri

Mevcut Durum

Proje Görselleri

Proje Görselleri

Bayraklı'da 7 bölgede, 1.689 bağımsız bölümün yapımı devam ediyor.

26 Kasım'da, 7 proje alanındaki 741 bağımsız bölümü Cumhurbaşkanımızın teşekkürleriyle İzmirli kardeşlerimize teslim edeceğiz. Kalan konutlarımızı ve ticari üniteleri de etaplar halinde vatandaşımıza teslim edeceğiz.

Bunun yanı sıra, Bayraklı'da 3 milyon 800 bin m2 büyüklüğündeki rezerv alanda 3.649 rezerv konut ve 51 dükkânımızın çalışmaları da olanca hızıyla devam ediyor. Bu alanda 8 etapta çalışma yürütüyoruz. 2022'de evine kavuşmayan tek bir depremzede kardeşimiz kalmayacak.

Bayraklı Rezerv Alan Proje Görselleri

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

Hazine taşınmazlarımızın yönetimi ve planlanmasına dair de tarihi adımlar attık. Üretimi ve yatırımı destekleyici yeni projeleri hayata geçirdik.

661 bin adet 2B ve tarım arazisini 922 bin hak sahibine satmak suretiyle hem vatandaşlarımızı tapularına kavuşturduk hem de ekonomimize 15 milyar 254 milyon lira katkı sağladık.

Çiftçilerimizi desteklemek, tıbbi ve aromatik bitkilerin üretimini teşvik etmek amacıyla 41 milyon 350 bin m² taşınmazı uygun bedellerle kiraladık.

Eğitim, sağlık ve spor faaliyetleri için 25 milyon m² büyüklüğünde Hazine taşınmazını kurumlarımıza tahsis ettik. Böylece hem üretime destek olarak ülkemizin ekonomisine hem de istihdama önemli bir katkı sunmuş oluyoruz.

İLLER BANKASI YATIRIMLARI VE YEREL YÖNETİMLER

Sayın Başkan, Değerli Üyeler,

İller Bankamız; ülkemizin tüm bayındırlık hizmetlerinde en aktif şekilde yer almış, sağladığı finansal kaynaklarla, belediyelerimizin altyapı yatırımlarına destek veren en önemli kuruluş olmuştur.

Son 20 yılda, İller Bankamızla, yerel yönetimlerimize öz kaynaklarımızdan toplam 80 milyar lira destek sağladık. Uluslararası finans kuruluşlarıyla imzalanan anlaşmalarla 3 milyar avro finansman oluşturduk. Yine SUKAP kapsamında, 1.464 proje için 13 milyar lira kaynak aktardık. 2003-2020 yılları arasında SUKAP dâhil yaklaşık 5.4 milyar lira hibe sağladık.

1.464
proje
için

13 milyar lira
kaynak aktardık.

TÜRKİYE EMLAK KATILIM BANKASI

Emlak Bankası'nı, geçtiğimiz yıl Türk finans sektörüne Türkiye Emlak Katılım Bankası olarak geri kazandırdık. 2020 yılında kurumsal yapımızı oluşturduk. Bankamızın; bugün itibarıyla 71 şube ile aktif büyüklüğünü 25.2 milyar liraya, reel sektöre verdiği desteği ise 19.2 milyar liraya ulaştırdık.

Bu yılı; 30 milyar lira aktif büyüklüğe ulaşarak tamamlayacağız. Yine, kaynak çeşitliliği anlamında önemli bir fon toplama aracı olan kira sertifikası ihraçlarına aralıksız devam ederek ekonomimize ve istihdama katkı sağlayacağız. Sektörün temel ihtiyaçları çerçevesinde kentsel dönüşüm finansmanı ve bina tamamlama sigortası noktasında çözüm ortağı olmaya devam ediyoruz.

TAPU VE KADASTRO FAALİYETLERİ

Yaklaşık iki asır boyunca vatandaşlarımızın mülkiyet haklarının ve güveninin teminatı olan Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğümüz, Türkiye'nin en başarılı kurumları arasında yer alıyor. Uluslararası yatırımcılar tarafından referans kaynak olarak görülen "Dünya Bankası İş Ortamı 2020 Raporu"nda Türkiye, 2020 yılında tapu kaydı sıralamasında 190 ülke arasında 12 basamak atlayarak 27. sıraya yükseldi.

Türkiye'nin tüm il ve ilçelerinde yaklaşık 20 bin personelimize 10 milyona yakın işlem gerçekleştiriyoruz. Bu kapsamda da yılda yaklaşık 30 milyon vatandaşımıza hizmet veriyoruz.

Tapu ve kadastro faaliyetleri kapsamında ekonomimize; 2020 yılında 18.7 milyar lira, 2021 yılı Ekim ayı itibarıyla da yaklaşık 17 milyar lira harç geliri sağladık. Vatandaşlarımızın, tapu ve kadastro müdürlüklerine gitmeden işlem başvurusu yapabilmesi için web-tapu sistemini kurduk.

METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Meteoroloji Genel Müdürlüğümüzle, 2003 yılında 31 olan Otomatik Meteoroloji Gözlem Sistemleri sayımızı, 2021 yılı itibarı ile 2.048 adede ulaştırdık. 2021 yılı itibarıyla kullanıma sunulan "Piri Reis" denizcilik sayfasıyla, Cebeli Tarık Boğazı'ndan Hazar Denizi'ne kadar denizcilik meteorolojisi hizmeti sağlıyoruz. Milli ve yerli "Piri Reis Denizcilik Mobil Uygulamasını" da çok yakın bir zamanda hizmete alacağız.

Meteorolojik verilerle Türkiye'nin yerli elektrikli otomobili olan TOGG'un sürücülerine, anlık gözlemleri gösterecek, tahmin, erken uyarı ve rota önerileri sunacağız. 2011 yılında başlattığımız "Türkiye için İklim Değişikliği Projeksiyonları" çalışmalarına devam ediyoruz. Elde ettiğimiz verileri ilgili sektörlerle paylaşıyoruz.

KESİN HESAP VE SAYIŞTAY RAPORLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Sayın Başkan, Değerli Milletvekilleri,

Kamu idarelerinin mali faaliyet ve işlemlerinin hesap verme sorumluluğu çerçevesinde Sayıştay Başkanlığımız tarafından denetlenmesi; bu kapsamda oluşturulan denetim raporlarının Türkiye Büyük Millet Meclisimize sunulması son derece kıymetlidir.

Aynı zamanda, Sayıştay denetimini son derece önemseyeceğimizi belirtmek istiyorum, bu anlamda denetimi, hizmetlerimizin mevzuata uygun bir şekilde geliştirilmesi için bir fırsat olarak görmekteyiz.

Bu anlamda; Bakanlığımız ve bağlı kuruluşlarımızın 2020 yılı kesin hesabı incelendiğinde herhangi bir ödenek üstü harcama yapılmadığı görülmektedir.

Ancak, Bakanlığımız 2020 yılı bütçe başlangıç ödeneği 2 milyar 827 milyon 733 bin lira iken, yıl içerisinde ödenek tutarı 6 milyar 229 milyon 299 bin 219 lira 6 kuruş olarak revize edilmiştir. Bu ödeneğin de 5 milyar 793 milyon 53 bin 741 lira 69 kuruşu harcanmıştır.

Bakanlığımız 2020 yıl sonu harcama tutarı ile başlangıç ödeneği arasında büyük bir farklılık görülmektedir.

Bunun temel nedeni Bakanlığımızın diğer kamu idarelerinin yapım işlerini yapma/yaptırma konusundaki yetkisi kapsamında; yıl içerisinde diğer idareler tarafından Bakanlığımıza aktarılan ödeneklerin harcanmasıdır. **Mali verilere dair tüm detayları kitapçıkta yer alan Not 7’de görebilirsiniz.**

NOT 7 Kesin Hesap ve Sayıştay Raporlarının Değerlendirilmesi

- Bakanlığımıza 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile verilen diğer kamu idarelerinin yapım işlerini yapma/yaptırma konusundaki yetki kapsamında yıl içerisinde yaklaşık 1 milyar 432 milyon lira ödenek aktarılmış ve bu ödeneğin 1 milyar 200 milyon TL si harcanmıştır.
- Kentsel Dönüşüm faaliyetleri ve terörden etkilenen bölgelerdeki yapım faaliyetleri kapsamında yıl içerisinde 1 milyar 103 milyon 435 bin TL ödenek aktarılmış ve bu ek ödeneğin tamamı harcanmıştır.
- Çevre Kanunu kapsamında elde edilen gelirler karşılığında yıl içerisinde 343 milyon 118 bin TL ödenek aktarılmış ve bu ek ödeneğin tamamı Yerel Yönetimlerin çevre projelerine destek olunması amacıyla harcanmıştır.

Bu kapsamda Bakanlığımız 2020 yılı başlangıç ve revize ödenekleri ile harcamalarına ilişkin açıklamalar kesin hesap teklifimizde yapılmıştır.

2020 Yılı Sayıştay Denetim Raporunda yer alan bulgularda belirtilen hususlara ilişkin olarak,

- Düzeltici ve önleyici tedbirlerin ivedilikle alınması ve mevzuat değişikliği önerilen hususlarda gerekli çalışmaların yürütülmesi,
- İlgili personelin Sayıştay bulguları konusunda bilgilendirilerek gereken önlemlerin alınması,
- Muhasebe bulgularında belirtilen hususlarda, gerekli düzeltme işlemlerinin gerçekleştirilmesi amacıyla Hazine ve Maliye Bakanlığı ile yazışmaların yapılmasıyla ilgili Bakanlığımız Merkez ve taşra teşkilatına yazılı talimatlar verilmiş olup, yapılan işlemlerin sonuçları da periyodik olarak takip edilmektedir.

Sayın Başkan,

Plan ve Bütçe Komisyonunun Değerli Üyeleri,

2022’de; Cumhurbaşkanımızın liderliğinde 2053 net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda çalışmalarımızı hızlı bir şekilde sürdüreceğiz.

İklim değişikliğiyle mücadele çalışmalarımızla korunan doğal alanlarımızı artıracak, şehirlerimizi iklime duyarlı hale getireceğiz.

Millet bahçelerimizle, korunan doğal alanlarımızla ülkemizi bir uçtan diğer uca yeşil ağlarla öreceğiz. Bisiklet yollarımızla, yeşil yürüyüş yollarımızla vatandaşlarımızın daha sağlıklı şehirlerde yaşamasını sağlayacağız.

İnsan odaklı, doğal hayata ve tarihi mirasa saygılı, yaşam kalitesi yüksek, sağlıklı, kimlikli, afete dayanıklı ve engelli dostu şehirler oluşturulmasına yönelik çalışmalarımıza titizlikle devam edeceğiz.

İnşallah 2022 yılı; şehirciliğimize yön verecek işte bu çevre projeleri, iklim değişikliğiyle mücadele ve uyum, akıllı şehir uygulamaları ve coğrafi veriler, kentsel dönüşüm konularında yeniliklerle dolu bir yıl olacak.

81 ilimize, 84 milyon vatandaşıma, merkez teşkilatımızla, taşra teşkilatımızla, tüm ekibimizle gece gündüz demeden hizmet etmeye devam edeceğiz. Kadınlarımız, gençlerimiz, çocuklarımız için, büyük Türkiye için, Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, Cumhuriyetimizin 100. yılını dev eserlerle taçlandıracağız.

Bu vesileyle sözlerime son verirken, tüm mesai arkadaşlarıma, değerli komisyon üyelerimize ayrı ayrı teşekkür eder, 2022 yılı Bütçemizin ülkemize hayırlı olmasını diler, saygılar sunarım.

Geri Dönüştürülmüş Kağıtlardan Üretilmiştir.

csbgovtr

cevresasihircilikbakanligi

cevre_sehircilik_bakanligi

www.csb.gov.tr